

LA-4/2011.
(LA-6/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottság**
Lakhatási albizottságának

2011. szeptember 20-án, kedden, 9 óra 20 perckor
a Képviselői Irodaház I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	6
<i>Konzultáció a közterületek rendeltetéstől eltérő használatát szabálysértéssé nyilvánító önkormányzati rendeletek végrehajtásának tapasztalatairól</i>	6
<i>Tanácskozás az adott témában</i>	6
<i>Elnöki összefoglaló</i>	31
<i>Egyebek</i>	31

Napirendi javaslat

1. Konzultáció a közterületek rendeltetéstől eltérő használatát szabálysértéssé nyilvánító önkormányzati rendeletek végrehajtásának tapasztalatairól
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Vágó Gábor** (LMP), az albizottság elnöke

Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz)
Talabér Márta (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Talabér Márta (Fidesz) megérkezéséig Rónaszékiné Keresztes Monikának (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Ghyczy Gellért főosztályvezető-helyettes (Nemzeti Erőforrás Minisztérium)
Dr. Muske Eszter szakértő (Belügyminisztérium)
Kocsis Máté polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat)
Bereznai Csaba alpolgármester (Tatabányai Önkormányzat)
Papp Csaba („A város mindenkié” csoport)
Misetics Bálint („A város mindenkié” csoport)
Sümeghy György (Habitat for Humanity)
Szabó Mihály általános igazgató-helyettes (Fővárosi Közterület-felügyelet)
Rákos András intézményvezető (Oltalom Egyesület)
Veres Barbara (Új Szemlélet Csoport)
Gurály Zoltán (Tízec Tanácsa)
Vágó Sebestyén országgyűlési képviselő (Jobbik)

Megjelentek

Dr. Gidófalvy Dénes országgyűlési képviselő (KDNP)

Podoler Léna (ELTE ÁJK.)

Kovács Ottó (Józsefvárosi Önkormányzat, Kisfalu Kft.)

Dr. Szabó Gábor (Józsefvárosi Önkormányzat)

Rimán Edina (Józsefvárosi Önkormányzat)

Dr. Csikós Tímea jogi referens (Országgyűlési Biztosok Hivatala)

Láposy Attila jogi referens (Országgyűlési Biztosok Hivatala)

Dr. Nagy László Tibor tudományos munkatárs (Országos Kriminológiai Intézet)

Balogh Zoltán ("A város mindenkié" csoport)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 20 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

VÁGÓ GÁBOR (LMP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Sok szeretettel köszöntök mindenkit, az ülés határozatképes. Arra kérném képviselő asszonyt, hogy fogadjuk el az ülés napirendjét.

Az első napirendi javaslat: konzultáció a közterületek rendeltetéstől eltérő használatát szabálysértéssé nyilvánító önkormányzati rendeletek végrehajtásának tapasztalatairól; és a második az „egyebek” napirendi pont.

Képviselő asszonynak van egyéb napirendi javaslata?

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Nincs.

ELNÖK: Rendben, akkor megkérném, hogy fogadjuk el a napirendet. *(Szavazás.)*
Egyhangú. Köszönöm szépen.

Most akkor bemutatnám a megjelenteket.

Sok szeretettel köszöntöm Ghyczy Gellért főosztályvezető-helyettes urat, a Nemzeti Erőforrás Minisztériumtól; dr. Muske Eszter szakértőt, a Belügyminisztériumtól; Kocsis Máté polgármester urat, a Józsefvárosi Önkormányzattól; Szabó Mihály általános igazgató-helyettest a Fővárosi Közterület-felügyeletről; dr. Csikós Tímea és Láposy Attila jogi referenseket az Országgyűlési Biztosok Hivatalától; dr. Nagy László Tibor tudományos munkatárs nem jött el, Rákos András intézményvezetőt, az Oltalom Egyesülettől; Veres Barbarát az Új Szemlélet Csoporttól; Gurály Zoltánt, a Tízec Tanácsától; Balogh Zoltánt, Papp Csabát és Misetics Bálintot, „A város mindenkié” csoport tagjait és Sümeghy Györgyöt, a Habitat for Humanity egyesülettől. Továbbá jelen van: Podoler Léna az ELTE ÁJK hallgatója is, valamint Vágó Sebestyén országgyűlési képviselő úr a Jobbiktól.

Konzultáció a közterületek rendeltetéstől eltérő használatát szabálysértéssé nyilvánító önkormányzati rendeletek végrehajtásának tapasztalatairól

Meg is nyitnám az első napirendet, amely konzultációnak a célja az, hogy az elmúlt hónapokban több önkormányzatnak törvényi szabályozás által lehetőséget adott egy olyan rendelet, ami az életvitelszerűen közterületen élést korlátozná, és ezt szabálysértési bírsággal köti össze. Ennek milyen tapasztalatai vannak, milyen társadalmi hatásai vannak, és jó volna látni azt, hogy az önkormányzatok hogyan tudják ezt a kérdést kezelni, milyen gazdasági vonatkozásai vannak ennek a kérdésnek, és végül, de nem utolsósorban maguk a hajléktalanok hogyan élik meg ezt a helyzetet és számukra milyen a szabálysértéssé nyilvánítása az életvitelüknek.

Először meg is adnám a szót a képviselő asszonynak, ha van hozzáfűznivalója első körben, utána majd mindenki fog még szólni.

Tanácskozás az adott témában

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Köszönöm szépen, én előbb átadnom a szót a minisztériumnak.

ELNÖK: Rendben, akkor először a minisztériumtól Ghyczy Gellért urat szeretném kérdezni, hogy a minisztériumnak milyen adatai vannak és milyen hatása volt ennek.

GHYCZY GELLÉRT főosztályvezető-helyettes (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Köszönöm szépen elnök úr, a szót. Igazság szerint kicsit zavarban vagyok, merthogy ez az

intézkedéscsomag nem szociális jellegű, ez a Belügyminisztérium hatáskörébe tartozik; tehát én azt javasolnám, ha lehet, hogy ez ügyben nyilván nálam szakavatottabb képviselője a minisztériumnak, foglalja össze a hatásokat.

ELNÖK: Rendben, akkor a Belügyminisztérium képviselőjét szeretném megkérdezni.

DR. MUSKE ESZTER szakértő (Belügyminisztérium): Köszönöm a szót, elnök úr. Én is hasonló helyzetben vagyok, mint az előttem szóló kollega, ugyanis én a Belügyminisztérium önkormányzati feladatok főosztályáról jöttem; és most az Étv. módosítása a Belügyminisztérium hatáskörébe tartozik, de az építésügyhöz, ahhoz az államtitkársághoz, és a szabálysértés sem az Önkormányzati államtitkársághoz tartozik. Én úgy kaptam felhatalmazást, hogy megfigyelőként jövök. Továbbá az önkormányzati rendeleteknek a törvényességi ellenőrzése a kormányhivatalok feladatkörébe tartozik, az pedig a KIM hatáskörébe, tehát én hasonlóképpen tudok nyilatkozni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rendben, akkor itt ezt a hatáskör kérdést majd rendezni fogjuk. Megérkezett Bereznai Csaba alpolgármester úr, a Tatabányai Önkormányzattól. Őt is megkérdezném, de először Kocsis Máté polgármester urat, utána pedig Bereznai Csaba alpolgármester urat, hogy milyen hatása volt a rendeletmódosításnak az ő önkormányzatukban.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Ha egy bizottság vagy egy albizottság ülésén nem a minisztérium vagy a kormány képviselője van jelen, akkor a Házzsabály 68. §-ának (2) bekezdése alapján ügyrendi szavazást kell arról tartania, hogy hozzászólhatunk-e a bizottság üléséhez - ez egy ülésvezetési javaslat lenne.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm a tanácsát a képviselő úrnak, és akkor megkérdezném Rónaszékiné Keresztes Monikát, hogy akiket az előbb felsoroltam, hozzászólhatnak-e.

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Természetesen.

ELNÖK: Rendben, köszönjük szépen.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Ön összehívta ezt a Lakhatási albizottsági ülést, gondolom az előterjesztője is a mostani napirendnek, jegyzője legalábbis, aki valamilyen oknál fogva ezt kezdeményezte. Tehát azt gondolom, hogy logikailag úgy lenne rendben a dolog, ha ön mondana egy rövid bevezetőt arról, hogy miért tartotta ezt most szükségesnek, mi indokolja a meghívottak körét, és elmondaná, hogy egyébként mire vár választ tőlünk, mert minket meghívottként megtiszteltek azzal, hogy megjelentettek, de nem világos, hogy mire kellene most reagálnunk. Én rengeteg dolgot és érdekességet tudok e tárgyban mondani, tele vagyok gondolatokkal és szívesen is vitázom, csak nincs megjelölve a konkrét témája, úgyhogy én azt kérném, ha lehet, hogy az elnök úr egy rövid bevezetőben mondja el a saját álláspontját, illetve annak indokát, hogy miért hívta ma össze ide ezt a grémiumot és mire vár választ. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szívesen elismétlem, hiszen az az 5-10 mondatos bevezetőm, amit megtettem, az erre szolgált. *(Kocsis Máté: Kicsit bővebben.)* Szívesen kibővítem a mondanivalómat. Az oka a bizottsági ülés összehívásának az volt, hogy a parlament lehetőséget adott múlt év végén arra, az önkormányzatok olyan rendeletet hozzanak, hogy az

életvitelszerűen közterületen élőket szabálysértési bírsággal tudják sújtani. Most több önkormányzat is élt ezzel a lehetőséggel, és ennek hatásait vizsgáljuk meg országosan; hiszen ez egy folyamat, ami elindult, és jó volna látni, hogy azok az önkormányzatok, akik először éltek ezzel a lehetőséggel, ők milyen tapasztalatokkal bírnak, és azok a civil és társadalmi szervezetek, akik szakmailag foglalkoznak ezzel a témával, az ő tapasztalataikat is hallgassuk meg - ez a konzultáció célja. Köszönöm.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Köszönöm, ha jól értettem, akkor az életvitelszerű lakhatása problémaköre az egyik meghatározó része a mai konzultációnak, nem fogalmazott világosan az elnök úr.

ELNÖK: A törvényben a közterületen életvitelszerűen élőként van fogalmazva, és ha a napirendet figyeli, a közterületek rendeltetéstől eltérő használatát szabálysértéssé nyilvánító önkormányzati rendeletek végrehajtásáról szól a napirend, tehát ha nagyon egyszerűen közérthetően akarok fogalmazni, akkor a hajléktalanoknak a szabálysértéssel való sújtásáról beszélhetünk, és ha ezzel kapcsolatban önöknek, mint polgármestereknek van valamiféle tapasztalata, akkor kérem, ezt ossza meg velünk.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Akkor viszont nem értem a meghívást, mert nálunk nincs olyan hatályos jogszabály, mely a közterületeken való életvitelszerű tartózkodást vagy nem rendeltetésszerű használatot tiltaná, éppen most tartunk e tárgyban népszavazást, akkor nem értem a meghívásomat. Más típusú rendeleteink – befejezem elnök úr, ha megengedi.

ELNÖK: Bocsánat.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Akkor viszont nem világos, hogy minden polgármestert meghívtak, akinél nincs ilyen életvitelszerű tartózkodás vagy rendeltetésszerű használatra vonatkozó jogszabály, vagy engem tiszteltek csak meg velem.

ELNÖK: Azért hívtuk meg, mert úgy gondoljuk, hogy ha tervezi ennek a bevezetését, mivel gondolom népszavazást írt ki a tárgyában, akkor gondolom, tervezi ennek a bevezetését, legalábbis a szándék megvan, akkor jó volna meghallani azokat a tapasztalatokat, amelyek olyan településeken gyűltek össze, ahol már ezt bevezették.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Akkor viszont én most szólok hozzá utoljára, mert nincs ilyen tapasztalatunk, még a kerületben nem vezettük be ezt a rendeletet, nem tudok a tapasztalatokról beszélni.

ELNÖK: Rendben, ha ön így gondolja, hogy nem szeretne hozzászólni a témához, saját választása.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Nincs tapasztalatom.

ELNÖK: Megadom azt a lehetőséget, hogy nyugodtan szóljon a témához hozzá időkeretben, ha nem csupán a tapasztalatairól, hanem az előfeltevéseiről és a vélekedéseiről is kíván szólni. Köszönöm szépen.

Akkor viszont megkérném a Tatabányai Önkormányzattól alpolgármester urat, hogy ő nyilatkozzon.

BEREZNAI CSABA alpolgármester (Tatabányai Önkormányzat): Köszönöm szépen. Hasonló módon polgármester úrhoz, én is azt mondom, hogy nincs nálunk hatályban lévő ilyen rendelet, január 1-jén fog hatályba lépni, tehát tapasztalatokról én sem tudok beszámolni.

ELNÖK: Tapasztalatok híján akkor jó volna látni azokat a mögöttes okokat és célokat, amelyek az önkormányzatokat arra vezették, hogy ilyen rendeleteket bevezessenek és éljenek a törvény alkotta lehetőségeikkel. *(Jelentkezésre.)* Igen!

MISETICS BÁLINT („A város mindenkié” csoport): Egy ügyrendi hozzászólásom lenne, csak nem tudom, hogy ezt hogy kell megtenni.

ELNÖK: Tessék!

MISETICS BÁLINT („A város mindenkié” csoport): Szép napot, üdvözlöm a tisztelt bizottságot! Nekem az lenne az ügyrendi javaslatom, hogy ne csak a közterületi életvitelszerű lakhatás használatát tiltó rendeletekkel foglalkozzunk, hanem például a guberálást, a kukázást kiírtó rendeletekkel, ami Józsefvárosban már tiltva van és egyébként a VI. kerületben is, de Józsefváros volt az első kerület, amelyik Budapesten ezt betiltotta, úgyhogy szerintem ezzel kapcsolatban érdemes volna meghallgatni a polgármester urat. Köszönöm.

ELNÖK: Ügyrendi javaslatot bizottsági tagok tehetnek. Ezt az ügyrendi javaslatot én elfogadom, ha a képviselő asszonyok is elfogadják, akkor ez is a konzultáció tárgya tud lenni. *(Rónaszékiné Keresztes Monika (Fidesz) és Talabér Márta (Fidesz) jelzik, hogy rendben.)* Rendben, akkor polgármester úr!

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Köszönöm. Megköszönöm Misetics úrnak is a felvetését, ez egy jóval világosabb beszélgetést fog eredményezni, mint az, amit elnök úr a felvezetőjében elmondott, erről valóban többet tudunk mondani, és ha megengedik, akkor röviden beszélnék is erről a guberálást tiltó rendeletről.

A tavalyi év végén a Józsefvárosi Önkormányzat képviselő-testülete úgy döntött, hogy január 1-jétől hatályba léptet egy guberálást tiltó és szankcionáló rendeletet, amely aztán 3-4 hónapos késéssel, olyan március-április körül, jelentős társadalmi vitákat váltott ki. Akkor ennek a rendeletnek mondhatni a végrehajtását felfüggesztettük olyan értelemben, hogy ez irányú eljárás összesen sok esetben indult, de pénzbírság nem került kiszabásra, hiszen akkor azt mondtuk, hogy azért, mert különböző csoportok ilyen-olyan hangzatos kalapálással, meg nem tudom mivel, tüntetnek a rendelet ellen, az újságírók felszólítanak minket, hogy azt vonjuk vissza, azért nem fogjuk visszavonni. Ennek egyetlen módja van, a rendelet visszavonásának, ha a józsefvárosi népszavazáson résztvevők többsége azt kéri. Amennyiben ez így alakul, akkor ez meg is fog történni, erre többször több ponton ígéretet tettem.

De, hogy miért vált szükségessé ennek a bevezetése, arról is szívesen beszélek. A probléma sokrétű és rendkívül sokan ezt a sokrétű problémát nem értik és nem tudják átlátni. A helyzet nemcsak rendészeti jellegű, ekképpen a tisztelt érintett minisztériumnak a megjelentjeit is szeretném tájékoztatni, hogy a guberálás tiltásának nem pusztán rendészeti oldala van. Mi azt állítjuk, hogy az elmúlt 20 év hajléktalanellátása olyan mértékben vált alkalmatlanná az érintettek maximális kiszolgálására, hogy ma már – mondjuk egy évtized tapasztalatai alapján – azt mondhatjuk, hogy a hajléktalanok száma évről évre nő, aki hajléktalanná vált, annak a társadalomba való visszailleszkedését, a normális életbe való visszailleszkedését egyáltalán nem segíti elő, szinte nulla az esélye annak, hogy valaki a hajléktalanságból Budapesten ki tudjon törni, és mindemellett nagyon-nagyon sokba kerül.

Az önök szórólapjáról tudom többek között, hogy egy hajléktalan napi ellátására az állam 3300 forintot költ. Ha ez így van, akkor ez egy hónapban megközelíti vagy akár meg is haladhatja a 100 ezer forintot. Én azt állítom, hogy ha ezt a pénzt a hajléktalanellátó intézmények normálisan költik el, akkor senkinek nem kell kukáznia – ez az egyik vonatkozása.

A másik. Én sokszor sokféle vitát lefolytattam rengeteg emberrel a guberálás kapcsán, és higgyék el nekem, hogy engem senki nem győzött meg arról, hogy miért jó, ha megengedjük 2011-ben egy európai uniós fővárosban bárkinek, hogy kukázzon; mindemellett egyébként, amit az előbb mondtam, hogy a hajléktalanellátás csődje szerintem az egyik legfőbb oka ennek az egész jelenségnek. A kukázás nem jó a helyi önkormányzatnak, mert rengeteg takarítással jár. Erre azt szokták mondani, hogy persze a kuka borogatását amúgy is lehet bírságotolni, igen, csak a tettenérési százaléka jóval csekélyebb, mint egy általánosabb, tágabb körű rendelkezésnek. Tehát nemcsak a kukák borogatásánál kell minden egyes alkalommal egy közterület-felügyelőnek vagy egy rendőrnek ott állnia, hanem általános tilalom van érvényben, ekképpen jóval egyszerűbb a betartatása; nem jó annak sem, annak a társasháznak sem, akinek a kukájában turkálnak, nem jó annak a hajléktalannak, aki turkál. Én ma nem hoztam el ide a sok papírom mellett azt a kimutatást, hogy hány olyan megbetegedés és hány olyan fertőzés - meg mit tudom én, nem vagyok orvos végzettségű - milyen következményei vannak annak, ha valaki kukázik, és egyébként nem jó annak sem, aki mindezt elszenvedti.

Tehát nem vagyok arról meggyőzve, hogy miért választja ma bármely magyar település a hajléktalanellátásnak azt a formáját, hogy eltűri azt, hogy emberek a szemétkukákban turkáljanak. Lehet mondani, hogy megélhetés, meg stb., de azért az egy felelőtlen gondolkodás, hogy nem látjuk be, ahelyett, hogy újraködnénk és újrarendszereznénk az egész magyar hazai hajléktalanellátást, ennyi pénzből szerintem ezeket a nehéz sorsú embereket tisztességesen el lehetne látni, ha nem ilyen „kombinátszerű” és embertelen működési formákba kényszerítenék bele ezeket az intézményeket, és egyébként senki nem szorulna arra rá, hogy a kukából étkezzen. Mi pusztán ennyit mondunk. Mi ezt megtiltottuk, mi azt gondoljuk, hogy ennek jó társadalmi következményei vannak, azt is reméljük ettől a rendeletről, hogy közbeszéd tárgyává teszi. Márpedig - most nem vagyunk magunk közt, de annyira szűk körben vagyunk - azt elmondhatom, ez hadd legyen az érdekünk, ha mi nem tesszük Budapest VIII. kerületében népszavazás tárgyává ezt a néhány ötletünket, akkor a budapesti közbeszédet messze nem hatja át ez a kérdés, senki nem foglalkozna ennek a valós problémáival, nem ülnék ma itt, nem mennénk tévéműsorokba, meg rádióműsorokba felváltva a hajléktalanellátással kapcsolatos javaslatainkkal, és ami ezzel legalább ilyen fontos vagy egyenértékű, hogy nem oldódnának meg a közterületi problémáink.

Tehát én nem gondolom továbbra sem, hogy az az egészséges útja a hajléktalanellátásnak, hogy teljesen rendezetlen, kaotikus állapotok vannak a közterületeinken, mindemellett még nemhogy eltűrjük, bíztatjuk az embereket arra, hogy turkáljanak a kukákban és közben meg ömlik ki felelőtlenül és átgondolatlanul a pénz a hajléktalanellátó intézményekbe - rossz a rendszer, erről kell beszélni, ilyen értelemben nemcsak rendészeti kérdés. Azt gondolom, hogy a hajléktalanellátás újrászervezése alapvető követelménye a mostani politikai kurzusnak, mondhatnám azt is, hogy akár pártpolitikai szempontoktól függetlenül nem tartható ez az állapot; a hajléktalanok száma, ha nem csökken, ha nem adjuk meg nekik az esélyt a normális életre, akkor azt kell mondanunk, hogy kudarcot vallunk, ehelyett azt kínáljuk nekik, hogy persze kukázzatok. Szerintem ez egy nagyon szerencsétlen és rossz gondolkodás, ebben nem szeretnénk volna partnerek lenni. Erre kiírtuk a népszavazást - és akkor be is fejezem a kicsit hosszúra nyúlt bevezetőmet -, mert nem szeretnénk sem erőből, sem politikai vitából vagy vita következményeként eldönteni azt, hogy igazunk van ebben a kérdésben.

Azt is tudjuk, hogy egyébként a hétköznapi emberek, akik ennek a jelenségnek az elszenvedői, azok nyilvánvalóan sokkal végletesebb - vagy ilyen, vagy olyan - álláspontra helyezkednek, ettől függetlenül gondolom én azt, hogy ezt a rendeletet mindaddig nem fogjuk elkezdni betartatni, amíg ahhoz megfelelő társadalmi felhatalmazást nem kapunk. Szerintem ez így igazságos és szerintem ennél demokratikusabb módszerekkel nem tudtuk volna ezt a kettőnk közt vagy – hogy mondjam, csoportokra értem – csoportok közt feszülő vitát eldönteni.

Én természetesen minden kérdésre válaszolok, de szeretném, ha majd a közterületek rendjére, illetve a hajléktalanellátás egyéb problémáira is tudna sort keríteni ez a bizottság, illetve mivel lakhatási bizottságnál vagyunk, mondjuk beszélhetnénk a lakásmaffiáról, illetve az azt megelőző vagy az azt kiszorító rendelkezésekről vagy ötletekről is. Köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen a felvetéseket. Egy apró megjegyzést tennék. Tavaly november 30-ával volt egy határideje a különböző három minisztériumnak, amiből a BM volt a vezető, hogy egy kormányhatározat értelmében megalkossa a hajléktalanellátási stratégiát. Ezzel kapcsolatban tettem fel jómagam is kérdést a parlamentben, hogy mi van ezzel a hajléktalanellátási stratégiával, úgy tűnik, hogy semmi, tehát, hogy lassan egy éve késlekedésben van a kormány ezzel kapcsolatban, jó volna, mindenki várja ezt, hogy akkor lépünk előre itt az átszervezés tekintetében; illetve a normatíva reálértéken való csökkenéséről is lehet beszélni itt a hajléktalanellátás során, ami szintén nem segíti az ellátás minőségének a javulását.

Rendben, akkor most megkérdezném a jelenlévő országgyűlési képviselőket, szintúgy a nem bizottsági tagi képviselőket is, hogy van-e hozzászóló.

Vágó Sebestyén úr!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Csak egy pár gondolat ahhoz, amit polgármester úrtól hallottunk. Nekem egy hasonlat jutott erről eszembe. Na most, nem működik az egészségügyi ellátórendszer normálisan Magyarországon, tehát ha valaki háziorvoshoz akar menni, mert lázas, akkor órákat kell várni a váróteremben, tehát ez alapján, hogy ez rendbe jöjjön, megbüntetjük azokat, akik otthon priznicelnek, ha éppen lázasak, tehát körülbelül ilyen stílusú vagy ilyen típusú ennek a rendeletnek a bevezetése. Tehát az ok-okozati összefüggésekben, illetve a sorrendiségben látom a problémánkat.

A másik kérdés pedig az, hogy beszélhetünk demokráciáról, meg beszélhetünk a lakosság felhatalmazásáról, meg hogy akkor aztán igazán törvényszerű és helytálló lesz a rendelet végrehajtása, ha a népszavazás pozitív eredményt hoz - de könyörgöm, hozhat nem pozitív eredményt egy ilyen népszavazás. Tehát az emberek nagy része szociálisan érzékenyen fog elmenni népszavazni, és úgy fog dönteni, átgondolja, hogy a hajléktalanok miatt van szüksége a kukázásra, mi vitte őt arra, hogy kukázzon, miért kell kivennie dolgokat a kukából? Vagy a szerint fog dönteni, ahogy a közhangulat is a hajléktalanok ellen van, hogy bűdös, koszos, kiborítja a kukát, terjeszti a fertőzéseket, stb., stb., valószínűleg nem a sztereotípiák alapján fog szavazni az átlagpolgár a VIII. kerületben. Tehát egy ilyen népszavazás által ennek a felvetésnek az igazságossága szerintem, demokratikus megközelítésben, illetve nem is demokratikus felvetésben, de karitatív, emberieségi, illetve keresztényi szempontból kicsit kétséges.

Most röviden csak ennyi, aztán a vita további részében majd még szeretnék hozzászólni. Köszönöm.

ELNÖK: Rendben, akkor most megkérdeznénk a szakembereket a témáról. Elsőként Szabó Mihály általános igazgató-helyetttest, a Fővárosi Közterület-felügyelet kapcsán, hogy itt a guberálási, illetve a hajléktalankérdés miként tapasztalható. Köszönöm.

SZABÓ MIHÁLY általános igazgató-helyettes (Fővárosi Közterület-felügyelet): Köszönöm elnök úr. A guberálási kérdéshez nem tudok hozzászólni. A hajléktalanok témájában készültem és kaptuk a felkérést.

Először szeretném tisztázni a Fővárosi Közterület-felügyelet jogállását. A rólunk szóló törvény arról rendelkezik, hogy a közterület-felügyelő az illetékességi területén intézkedhet, ez ma jelen pillanatban a Fővárosi Közterület-felügyelet esetében a fővárosnak körülbelül a 30 százalékát jelenti, és ebbe beletartoznak az aluljárók. Mint önök előtt is ismeretes, a társadalmi megbékélés programban született arról döntés, hogy kiemelt figyelmet fordít a Fővárosi Önkormányzat, és ezen belül nyilván a Fővárosi Közterület-felügyelet az aluljárók rendjére.

Az elmúlt télen kezdődött egy olyan intézkedéssorozat, amelyben a Fővárosi Közterület-felügyelet erőit átcsoportosítva a figyelmét elsősorban az aluljárók rendjére próbálta fordítani. Itt szeretném megjegyezni, hogy kétféle szorításban van mindig általában egy ilyen hatóság, mint a Közterület-felügyelet. Az egyik része nyilván egy jogos elvárás, hogy kellő szociális érzékenységgel kezeljük azokat a problémákat, amelyek itt a szemünk elé kerülnek; a másik pedig a lakosság egy részének jogos igénye, hogy az aluljárók közlekedésre szolgáljanak, ott megfelelő rend, tisztaság legyen, akár a közegészségügyi szempontokat is figyelembe véve. Így próbáltuk megtervezni ezeket az intézkedéssorozatokat. Felmérés készült arról, hogy körülbelül hány főt érint az aluljárók esetében ez a program. A mi felmérésünk szerint körülbelül 120 hajléktalan tartózkodott életvitelszerűen az aluljárókban.

Az intézkedés egyik komoly része volt, hogy felkészültünk arra, hogyha az aluljáróból megpróbáljuk kiterelni az ott lakókat, akkor nekik valahova menni kell, és tapasztalat volt az, hogy van egy réteg, aki nem szívesen veszi igénybe azokat a hajléktalanszállókat, amelyekre lehetősége lenne bemenni. A másik. Alkalmassint talán a hajléktalanszállók befogadóképessége se mindig elegendő, de erről én nem tudok érdemben nyilatkozni. Tehát felkészülve erre a lehetőségre, úgynevezett éjszakai toleranciapontokat jelöltünk ki, megállapodtunk a MÁV-val, hogy a Déli pályaudvaron, illetve a Nyugati pályaudvaron két olyan helyiséget biztosítanak a hajléktalanok részére, ahol eltölthetik az éjszakát. Ez nem egy klasszikus értelemben vett szállás, de nincsenek a szabad ég alatt, itt fűtést, padokat biztosítottak a számukra és egyfajta felügyeletet is. Nyilván nem őket felügyelik, hanem azt, hogy ne történjenek olyan események, ami miatt például a hajléktalanszállóra se szívesen mennek be a hajléktalanok, mert bűncselekmény áldozatai lesznek, például atrocitások érik őket, tehát ennek a megelőzésére szolgált ez az intézkedés.

A Fővárosi Közterület-felügyeletnek van egy 24 órás ügyeleti szolgálata, amely ezekkel a toleranciapontokkal kapcsolatban áll, tehát állandóan értesültünk arról, hogy ott milyen események történnek, ami ránk tartozik nyilván. Meg kell említenem azt az együttműködést, amit a BRFK-val hoztunk létre. Nyilván a Közterület-felügyeletnek nem minden esetben van ereje, és nem minden esetben van hatásköre intézkedni akkor, ha olyan események történnek, amelyek már túlhaladják a szabálysértést. Gondolok itt arra, hogy ha garázdaság vagy testi sértés, vagy más esetleg nagyon elleni bűncselekmény merül fel. De az alapvető dolog az volt, hogy megakadályozzuk azokat az eseményeket, amelyek ahhoz vezetnek, hogy a hajléktalanok az aluljáróban letelepedjenek, ott lerakják a holmijukat, ott éjszakáznak, ott zavarják az ott közlekedőket az áthaladását és az aluljáró rendeltetészerű használatát.

Ebben természetesen egyedül nem sokra mentünk volna, éppen ezért nagyon sok civil szervezet segítette a munkánkat. A bejelentések után az intézkedések általában úgy történtek,

hogy a felügyelők odamentek, megkérdezték, hogy van-e segítségre szüksége a hajléktalannak. Nyilván volt olyan, aki egészségügyi okokból tartózkodott ott, segítségre szorult, mentőt hívtunk hozzá; vagy, ha a hajléktalan ezt kérte vagy láttuk, hogy nem képes, vagy nem akar elmenni az aluljáróból, akkor értesítettük a megfelelő civil szervezetet, társadalmi szervezetet, akikkel állandó kapcsolatban voltunk, és ők a helyszínre küldték a saját felkészült kollegáikat, aki a későbbiekben irányítani tudta ennek a személynek a további tevékenységét.

El kell azt mondanom, szó volt arról, hogy a Fővárosi Közgyűlés szabálysértéssé nyilvánította a közterület rendeltetésszerű használatának a megsértését – ilyen feljelentésre részünkről nem került sor, nem is ez volt a cél, tehát alapvetően mi azt, hogy az aluljárók rendjét biztosítsuk, nem úgy képzeltük el, hogy tömegesen fogunk büntetni. Egyrészt nem érte volna el célját, hiszen ezeknek az embereknek a jó része nem képes kifizetni ezeket a büntetési tételeket, viszont valahogy jelezni kellett, úgy gondolom - és nem nyilatkozhatom én a jogalkotó nevében -, hogy ez a szabályozás egyfajta társadalmi elvárást tükröz. De még egyszer mondom, a felügyeletnek nem volt célja, hogy ilyen intézkedéseket tömegével, vagy egyáltalán túlnyomó többségében hozzon, hanem az volt a cél, hogy az előbb említett módszerekkel biztosítsuk a közterületek, illetve ezen belül az aluljárók rendjét. Első körben 14 aluljáró került bele ebbe a programba, ma már 28 aluljáróra terjesztettük ki. Ez rajtunk túlmutat, hiszen nemcsak a hajléktalanokról szól ez a program, hanem általában az aluljárók rendbehozataláról, az általános állapotról a fenntartásáról, a folyamatos takarításról, tehát a hajléktalanok kérdése ennek csak egy része.

Nemrég került sor egy együttműködési megállapodás aláírására a Menhely Alapítvánnyal, a Menhely Alapítvány diszpécseri szolgálatával, amely azt gondolom, hogy még hatékonyabbá teszi vagy teheti ezeket az intézkedéseket és – bár lehet, hogy ismétlésnek tűnik - még egyszer mondom, nem az a célunk, hogy rendészeti intézkedéseket vezessünk be elsősorban, hanem minden egyéb lehetőségünkre álló eszközzel biztosítsuk a hajléktalanok által használt aluljárók rendjét. Egyébként, hogy néhány szervezetet mondjak: az Oltalom, a Vöröskereszt, a Máltai Szeretetszolgálat, a Menhely Alapítvány, tehát egy csomó olyan civil szervezet segít minket ebben, akiknek a munkája nélkül valószínű sokkal kevesebb eredményt értünk volna el.

Annyit még az előzőekben említett toleranciaponthoz, hogy ott napi körülbelül 50-50 fő töltötte el az éjszakát, ennyi ember volt, aki igénybe vette ezt a szolgáltatást. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a tájékoztatót. És akkor talán az itt meg is említett Oltalom Egyesület intézményvezetőjét, Rákos Andrást megkérem, hogy nyilatkozzon a témában. Köszönöm.

RÁKOS ANDRÁS intézményvezető (Oltalom Egyesület): Üdvözltem és köszönöm a szót. Örömmel hallom, hogy parlamenti képviselők és magas szintű döntéshozók is belátják azt, hogy szükség van a hajléktalanellátás reformjára. Ugyanakkor azt gondolom, hogy hiba lenne a hajléktalanellátásban dolgozó szakemberekre húzni azt a valóban igaz helyzetet, hogy növekszik a hajléktalanok száma. Ez nem a hajléktalanellátás kudarca egyedül, hanem a gyermekvédelemnek a kudarca, az oktatásügynek a kudarca, és kudarca az egész szociális hálónak, tehát azt mondani, hogy ez csak és kizárólag a hajléktalanellátás kudarca, az leegyszerűsítése a dolgoknak.

Az is igaz, hogy szükség van a hajléktalanellátás reformjára. Ezzel kapcsolatban történtek idén előrelépések, de igazából, amit én látok az az, hogy a Gyurcsány-kormány a hajléktalanügyi ellátási biztos, illetve a Demszky Gábor által vezetett önkormányzatnak a hajléktalanellátásban dolgozó első embere az, aki ismét a hajléktalanellátás fölött dominál és

osztják a pénzeket; tehát a valódi reform nem jött el, ezzel kapcsolatban, pedig azt gondolom, hogy valóban nagy szükség lenne. Nagy szükség lenne arra is, hogy alternatív módszereket is támogassanak a hajléktalanellátásban, erre is vannak kezdeményezések. Tudnám említeni például a hajléktalanok futballcsapatát, ami botrányosan alacsony támogatást kapott az idei évben, egészen addig, hogy idén először nem kapott egy fillért sem, pedig jelentős eredményeket ért el mind a társadalmi közbeszédben, mind pedig a hajléktalanokkal végzett munkában. Tehát azt hallani, hogy a hajléktalanellátást meg kell reformálni, azt gondolom, hogy komoly előrelépés és ezen az úton valóban meg kell indulni, és nemcsak látszatintézkedésekkel, hanem valós reformokkal és a hajléktalanellátás átalakításával.

ELNÖK: Köszönöm. Megkérném Veres Barbarát, az Új Szemlélet Csoporttól, hogy ő is szóljon.

VERES BARBARA (Új Szemlélet Csoport): Szép jó napot kívánok mindenkinek! Igazándiból az eddig elhangzottakkal kapcsolatban Kocsis Mátétól szeretném kérdezni, hogy hol van ez a kimutatása a hajléktalanok betegségeiről, amit így a kukázással kapcsolatban említett, mert ez már nagyon sokszor elhangzott, de ezt a gyakorlatban sehol nem láttuk, sehol nem hallottuk, mindig csak hivatkozási alapként szerepel.

Konkrét javaslatok kellenének, esély a normális életre. Igen, mi is ezt mondjuk; mi sem azt gondoljuk, hogy az lenne a normális, hogy emberek a kukából esznek. De ameddig nem tudunk felajánlani nekik más alternatívát, addig szerintem nem ez a megoldás erre. Az pedig, hogy ez demokratikus módszernek lenne nevezhető, nem tudom, nekem erről más a véleményem.

A toleranciapontok és a kiszorítással kapcsolatban az lenne a legfontosabb, amit el tudunk mondani, hogy nagyon komolyan sikerült utánanézni annak, hogy így a kiszorítások következtében a külső kerületekben jelentek meg olyan területek, ahol előtte új emberek nem nagyon bukkantak fel, a kiszorítás következtében naponta 4-5 új emberrel találkoztak az utcai gondozó szolgálatok. És lehet, hogy a belső kerületekben nagyon szép rend és tisztaság lett, de meg lehet nézni most a külső kerületeket, mert most a Határ úton például fantasztikus állapotok alakultak ki ennek következtében. Tulajdonképpen mi ennyit szeretnénk ezzel kapcsolatban mondani.

ELNÖK: Rendben, akkor most megkérném Missetics Bálintot, „A város mindenkié” csoporttól, hogy szólaljon fel, amennyiben akar.

MISSETICS BÁLINT („A város mindenkié” csoport): Részünkről először Papp Csaba szólalna fel, remélem, hogy ez rendben van.

ELNÖK: Rendben van.

PAPP CSABA („A város mindenkié” csoport): Én is üdvözlöm a tisztelt képviselő urakat és hölgyeket, valamint az itt megjelent szakértőket. Az AVM, mint többen is gondolom, tudják, az egy független, a hajléktalanok érdekvédelmi csoportja. A kollegám Balogh Zoltán és én jómagam: Papp Csaba, mind a ketten a lakhatási munkacsoportnak a tagjai vagyunk.

Én magam nagyjából 6 éve vagyok hajléktalan, ez idő alatt több éven keresztül laktam hajléktalanszállókon, most jelenleg szívességi lakhatást élvezek az egyik rokonomnál, személy szerint az öcsémnél.

A csoportunk szerint a hajléktalanság egyáltalán nem rendészeti, hanem sokkal inkább szociális és gazdasági probléma. A kirekesztési intézkedések tulajdonképpen a hatósági

zaklatást, megalázást, közterületről való erőszakos eltávolítást, teljesítetlen pénzbírságot, ezáltal bebörtönzést, valamint rejtőzködést jelent tulajdonképpen a kirekesztett emberek részéről, jobban mondva a hajléktalan emberek részéről. Legutolsó pont, tulajdonképpen azért is baj, mert így a szociális munkások nehezebben találják meg ezeket az embereket, valamint azok a civil állampolgárok, akik segíteni szeretnének nekik. Egyáltalán nem ez a megoldás szerintünk, ez csak szőnyeg alá söprés egyrészt, és ez a probléma szerintem később újra elő fog jönni, csak sokkal súlyosabban, és megfelelő szociális program nélkül csak arra szolgál ez az intézkedés, hogy kinézze a hajléktalanokat a fővárosból.

Országgyűlési képviselőnek lenni szerintünk hatalmas felelősség, de egyrészt lehetőség is arra, hogy olyan intézkedéseket hozzanak, amik tulajdonképpen a problémák megszüntetésére szolgálnak. Egyrészt a lakhatási jog érvényesítésére, a hajléktalanság megelőzésére és minimalizálására, a szélsőséges társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésére. Egyáltalán arra használjuk a legszegényebbeket és a legkiszolgáltatottabbakat, hogy még jobban tulajdonképpen jogfosztottá tegyünk.

Amikre már eddig is hivatkoznak tulajdonképpen eme törvény – mondjuk úgy – érvelők, azok tulajdonképpen eddig is hatályban voltak, a kukák borogatása, szemetelés és köztéri vizelés, a köztér beszennyezése az eddig is szabálysértés volt, ha jól tudom. Az éjszakai és a hajnali órákban a zajos kukázás az csendháborítás szabálysértése, a köztéren való alkohol fogyasztása az megint csak szabálysértésnek minősül, az erőszakos zaklatás megint csak szabálysértésnek minősül, most igazából nem értjük, hogy újabb törvényre miért van szükség. A megfelelő szociális intézkedések mellett nem volna szükség arra, hogy az emberek kukázzanak vagy köztéren aludjanak, és nekünk sem célunk az, hogy az emberek köztéren aludjanak, de a szállókban nincsen férőhely, saját lakást, albérletet nem tudnak megfizetni, hova menjenek. Köszönöm a szót.

ELNÖK: Rendben, akkor most megkérném Gurály Zoltánt, hogy szóljon hozzá.

GURÁLY ZOLTÁN (Tízec Tanácsa): Nos hát, elég rosszul érzem magam most itt ezen a helyen, én nem erre készültem. Röviden azért annyit mondanék, hogy a hajléktalanok azok mi vagyunk, nincs külön hajléktalan, mindenkiből lehet hajléktalan. Én nagyon sok éve vagyok a szakmában, és bizony azt tapasztaltam, hogy mindenkiből lehet hajléktalan, ez nem egy olyan kategória, amit itt el lehetne választani, és nem is értem ezt a szakmával szembeni kritikát, én azt gondolom, hogy azt csináljuk, amit lehet. Húsz évvel ezelőtt egy munkásszálás, bocsánat, egy volt munkásőr laktanya állt a rendelkezésünkre, oda tudtunk menni, ott vagyunk és így tovább, tehát sorolhatnám, van olyan szervezet, aki vagonban van, tehát abból főzünk, amink van, tehát lehet, hogy silány, de ez volt húsz év alatt, nem értem a dolgot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm és most akkor Sümeghy Györgyöt szeretném megkérdezni a Habitat for Humanity-től.

SÜMEGHY GYÖRGY (Habitat for Humanity): A Habitat for Humanity nem a hajléktalanok segítségével foglalkozik, hanem a lakhatási szegénységgel; világszerte szociálisan rászorulóknak lakásokat építünk, felújítunk, képzéseket tartunk, tanácsadással foglalkozunk. Az, hogy mégis indokolt az, hogy itt én most megszólaljak, az részben kapcsolódik ahhoz, amit a Kocsis Máté polgármester úr az előbbieken elmondott. Mi azt gondoljuk, az, hogy erről a kérdésről beszélünk, annak elsődleges oka az, hogy Magyarországon nem működik egy hatékony szociális lakhatási rendszer és ennek a következménye az, hogy itt ülünk és ezekről az ügyekről beszélgetünk.

Igazából, ami problematikus ezekben az adminisztratív intézkedésekben, hogy ezt a rendszerhibát próbálja ráhárítani azokra a nehéz helyzetű emberekre, akiknek inkább hosszú távú megoldásokat kellene tudni nyújtani. Nem véletlen, hogy amikor pár évvel ezelőtt Vecsey Miklós és a Győri Péter megfogalmaztak egy hajléktalanügyi stratégiai vázlatot, ott, ha jól emlékszem, a 120 oldalas anyagból 40 oldal gyakorlatilag egy lakáspolitikai koncepció volt, ahol azt állították, hogy a prevencióval érdemes foglalkozni, és miniben felvázoltak egy szociális lakásrendszernek a főbb elemeit, és csak utána jött az a része a hajléktalanügyi stratégiának, hogy akkor ha már valaki hajléktalan lett, akkor hogyan érdemes rajta segíteni.

Mi az elmúlt években több önálló állásfoglalásban és az új Széchenyi Terv lakáspolitikai fejezetének vitájában is mindig azt képviseltük, hogy erre a hosszú távú szociális, hatékonyan működő szociális lakásrendszert kellene elkezdni újra felépíteni, aminek csak az egyik része, talán legfontosabb része, a szociális bérlakások helyzete; a másik része a támogatási, a lakásfenntartási támogatások újragondolása és szociálisan célzottabbá tétele; és a harmadik valószínűleg a hajléktalanellátás fejlesztése. De ezeket így egyben rendszerszerűen érdemes kezelni és hosszú távra tervezni, mert ha ez elmarad, akkor mindig így a felületen maszatolunk valamit.

A szociális bérlakásokkal kapcsolatban pedig nyilvánvaló, hogy nagyon súlyos gondok vannak. Kevés a szociális bérlakás, mindenféle szakértői becslés szerint legalább kétszer annyi szociális bérlakásra lenne szükség, mint ami most van; általában nagyon rossz állapotúak és rossz helyen vannak, tehát a szegregációt segítik elő nagyon sok településen, és a jelenlegi struktúra, amiben üzemeltetve vannak a szociális bérlakások, az is átalakításra szorul. Mi azt gondoljuk, hogy igazából ezekkel az ügyekkel kellene hosszú távon minél szélesebb körben egyeztetve megoldásokat találni, és akkor az részben megoldást jelenthetne a hajléktalanságból való kikeveredésre is. Azt is gondoljuk, hogy nagyon fontos, hogy ez a széles társadalmi párbeszéd és minél több érintett bevonása, hiszen a lakáspolitikának az ilyen rendszerszerű kezelése állami feladat, viszont amiatt, hogy hosszú évek óta az állam nem tudja ezt rendesen kezelni, ezért nyilvánvalóan az önkormányzatokra terhelődnek olyan feladatok, amik aránytalanul terhelik az önkormányzatokat, nincs rá se forrásuk, se kapacitásuk, hogy ezeket a helyzeteket helyben kezeljék.

Ezért azt gondolom, hogy amikor az érintettekről beszélünk, az érintettek bevonásáról, akkor egyrészt be kell vonni az érintett nehéz sorsú embereket, ahogy „A város mindenkié” csoport bevonja a hajléktalanokat aktivistának, de be kell vonni az önkormányzati politikusokat és szakértőket, be kell vonni a szakmában dolgozó szakembereket, be kell vonni az ezzel foglalkozó civil szervezeteket, és akkor van remény arra, hogy hosszú távú rendszerszerű megoldások szülessenek.

A Habitatnak a Városkutatás Kft.-vel közösen van egy javaslata, ami részben a hajléktalanok számára is kiutat jelenthetne, ez a szociális lakásügynökségek felállítása abból a célból, hogy a piacon lévő üres magánlakásokat összekapcsoljuk a bérlői igényekkel. Az a szakmában köztudott, hogy Magyarországon talán már több százezer az üres magánlakások száma; egy megfelelő struktúrában és lakbértámogatással megsegítve nagyon sok embernek a szociális lakhatását meg lehetne oldani egy ilyen új bérlakás menedzsmenttel a magánlakások bevonásával. Mi ebben látjuk a hosszú távú megoldást, ami részben megoldás lehet a hajléktalanságból való kivezetésre, de akár a devizahitelek egy csoportjának is ez lehet a megfelelő megoldás. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm a beszámolókat a civil szervezetek, illetve a szakmai szervezetek részéről. Most visszatérnék az önkormányzati vezetők fórumára, megkérném Bereznai Csaba alpolgármester urat, hogy ő is nyilatkozzon.

BEREZNAI CSABA polgármester (Tatabányai Önkormányzat): Köszönöm szépen, elnök úr. Január 1-jétől lépne Tatabányán életbe az a rendelet, amely egyrészt a guberálást, másrészt pedig a közterületen való tartózkodást is szabályozná. Biztos provinciális itt Budapesthez képest, de nekünk ez fontos Tatabányán. Azok a helyek, amelyek frekventáltan a hajléktalanok által használtak, és egyébként eredetileg nem erre készültek: buszmegállók, játszótéri parkok, azt gondoljuk, hogy ezek azok a helyek, amely helyeket vissza kellene állítani az eredeti funkciójába; ez az, amiben szerintem az egész városban elég nagy egyetértés van, hogy ez nem a hajléktalanoknak a szálláshelye. És ahogy beszélgettem hajléktalanokkal, az ott életvitelszerűen tartózkodó emberekkel, ők is azt mondják, hogy igen, és azt mondják, hogy a hajléktalanszállóra viszont nem biztos, hogy be tudnak menni.

Áttekintve a város hajléktalanellátó rendszerét, én azt látom, hogy általában a szálláshelyekben jó nagy puffer van, ezt nem is tudjuk kihasználni, tehát az ott élő hajléktalanok nem tudják betölteni még télen sem. Viszont az éjjeli menedékhelyen, a nappali melegedőben ott vannak a szűk kapacitások, és pontosan azok az emberek, akik a buszmegállót használják tartózkodási helyül, ők nem is az átmeneti szállóba szeretnének bekerülni, legalábbis első lépcsőben biztos, hogy nem. Ez egy hosszú város, egy ilyen 16 kilométer hosszú völgyben fekszik, az egyik végén van egy nagy integrált hajléktalanellátó központunk. Lehetetlen, hogy aki nappal mondjuk a Tesconál keresi a kenyerét a bevásárlókocsi visszatolásával, az éjszakára 16 kilométert gyalogoljon, aztán másnap reggel vissza, tehát ez nem életszerű.

Szerintem a megoldás az, hogy a nagy - elnézést itt az ellátó központoktól - hodályok helyett, az ilyen menedékhelyek helyett, kisebb kapacitású, nálunk ezt zsilip szobának hívják, konténerszállások, 5-7 fő lakik egy ilyen konténerszállásban: vizes blokk, és a végén csomagmegőrző, tisztálkodási lehetőségek, mosókonyha, ilyeneket lenne szerintem célszerű nálunk Tatabányán célszerű telepíteni, egy ilyen blokk már áll a város közepén, még kettőt tervezünk. Az utcai szociális segítők egyesülete, aki szakemberekből áll, két évtizede, én magam egy évtizedet dolgoztam itt, a mai napig a téli krízisellátásban a tejáraton önkéntesként ott vagyok. Azt gondolom, hogy ezeknek az embereknek az a kapaszkodó, az a kivezető útnak az első nagyon kicsi lépcsője, ami felé el lehet indulni. Ha a hozzáértő szakemberekkel, a szakmai szervezetekkel és önkormányzati támogatással ebben egyet tudunk érteni és tudunk ebben lépni, akkor azt gondolom, hogy a lehetőség megteremtődik arra, hogy valakinek fedél legyen a feje felett, illetve tisztálkodni tudjon.

A másik kérdés az, hogy akar-e egyáltalán ide bemenni, illetve azokat a minimális normákat be tudja-e tartani, amiben ilyen alacsony vagy küszöb nélküli helyen is be kell tartani. Két év tapasztalata után bizony vannak olyan hajléktalan emberek, akik ebbe a zsilip szobába se mennek be, pedig ide mondjuk be lehet menni ittasan is, de például késelni és verekedni itt sem lehet. Ezek az emberek erről a helyről is ki fognak szorulni, de azt gondolom, hogy nekik a buszmegállóban és a játszótéren, a padokon sincs helyük.

Amikor egy ilyen téli krízis-ellátás során az egyik buszmegállóban odamentem Pál Istvánhoz, szegénykémhez, és beszélgettem vele, hogy mínusz 20 fok van, István be kéne jönni – azt mondja, hogy ő nem, ő nem szeretne, a krízisszállóba se szeretne bejönni, ott fog megfagyni. Tudunk neki óránként vagy másfél óránként odavinni teát, de egyébként ott fog megfagyni. Így az ő érdekében is azt gondolom, hogy fontos az, hogy ha van egy olyan jogszabály, ami által „elő lehet állítani” – idézőjelben – és be lehet vinni egy meleg helyre, mert egyébként megfagyna, és a többi hetvenezer tatabányai polgár érdekében is szerintem fontos az, hogy a buszmegállóban, a játszótéren a nagymama és a kis unoka le tudjon ülni nyugodtan.

Tehát nem arról szól a történet, azt gondolom, hogy sehol sem, de nálunk egész biztos nem arról szól, hogy kiszorítsuk a hajléktalanokat és a világ másik pontjára üldözzük. Nem is arról szól nyilván, hogy megbüntessük, nem a szabálysértési bírságról szól - mint ahogy elnök

úr az elején biztos félreértésből ezt mondta -, hanem a szabálysértés ténye, mert amíg nincs szabálysértés, nincs joga öt bevinni mondjuk egy hajléktalanszállóra, egyszerűen nincs eszközünk.

A másik kérdés a guberálás. Tatabányán ez nem hajléktalankérdés, az Utcai Szociális Segítők Egyesülete végez pontosan egy olyan felmérést, sőt minden évben folytatja, a 30 százaléka sem hajléktalan, aki guberál. Nagyrészt nálunk nem az élelmiszert szedik ki nyilván, és azt gondolom, hogy Budapesten, meg más településeken sem, hanem a fémet, az üveget, de ez nem a hajléktalanok attribútuma, hanem azoknak, akik így keresik a kenyerüket, tehát én ezt a kettőt különválasztanám. Szerintem a megoldás, még egyszer azt mondom, hogy meg kell teremteni azoknak az egyszerű, nagyon alacsony küszöbű szálláshelyeknek a feltételeit és nyilván mellé a szakembereket is, de valamilyen jogalap kell ahhoz, hogy be lehessen őket vinni ezekre a helyekre, ezekre a szálláshelyekre. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Polgármester úr, hogyha kíván, akkor felszólalhat, reagálhat, érkezett önhöz kérdés.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Igen, az látom, hogy nem mindenki indulatmentes ebben az ügyben. De azt gondoltam, hogy mielőtt továbbmegyünk, meg megválaszolom a felmerült kérdéseket, először most nekem nem világos, hogy a mai egyeztetésünk témája az a VIII. kerületi népszavazás, a közrendvédelmi vonatkozás, tehát a rendészeti vonatkozása ezeknek a helyi rendeleteknek, a hajléktalanellátás újjáépítése, újjászervezése, reformja – ki, melyik szót használta -, a megelőzés, tehát a hajléktalanná válás megelőzése, vagy esetleg a lakáspolitikája, az önkormányzatok lakáspolitikája, esetleg a nem hajléktalan szegény embereknek a szociális ellátása. Most erről a hat témáról beszélünk. Szerintem ez hat, önmagában is nagyon nagy téma.

ELNÖK: Semmiféleképpen nem egy településen lévő aktusról beszélünk, hanem ez egy összetett probléma, és a Lakhatási albizottságban nagyon nehéz elválasztani ezeket a kérdéseket, hiszen rögtön az egyik probléma átvezet a másik problémához, így, mivel ez egy konzultáció, ezért szabadabb teret adunk ezeknek a megnyilvánulásoknak. Lehetne ilyen résztémákról is beszélgetni, csak akkor a probléma összetettségét nem látjuk át, és nem tudunk rá összetett megoldást találni.

Tehát úgy gondoltam, hogy van egy ilyen társadalmi konfliktus, ami most már egyre inkább éleződik, és itt a józsefvárosi népszavazás – ahogy ön is mondta – csak ráirányította a figyelmet erre a konfliktusra, és nem ez a tárgya, hanem ez csak egy felvetés annak kapcsán, hogy itt a társadalmi közbeszéd eléggé elindult ebben a témában, és jó volna a parlamenti keretek között is megbeszélni. Mivel eléggé összetett a téma, ezért nem lehet ezt egyetlenegy szakkérdésre leszűkíteni, abban úgy tűnik, egyetértünk, hogy itt a hajléktalanstratégiára szükség volna, de mint említettem az egy éves elmaradása a kormánynak, de ha gondolja polgármester úr, az egyik résztémáról is beszélhet, illetve az ön által felsorolt témák mindegyikéről is.

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Köszönöm szépen. Megpróbáltam itt végigjegyzetelni ebben a témában ló lépésben, hogy mire van álláspontunk, miben egyezik az álláspontunk, miben különbözik egymástól. A teljesség igénye nélkül néhány elhangzott mondatra hadd reagáljak.

Én nagyon röviden le is zárnám annak a kritika csoportnak a tartalmát, amely arra irányult több hozzászólótól, hogy a népszavazás nem megfelelő eszköz – szerintem, az; meg a demokratizmusnak a látszatát sem kelti, ez hangzott el. Ezekkel a mondatokkal szerintem népszavazás kapcsán óvatosabban kellene bánni.

Nem kétséges a népszavazás kimenetele, ezt nem tudom, ki honnan veszi, hogy mi a népszavazás kimenetele. Egyébként népszavazást csak olyan ügyben lehet tartani, aminek kétséges a kimenetele? Akkor viszont ezt is parlamenti szinten kell kezelni, tehát ezeket a népszavazásra vonatkozó hozzászólásokat nem pontosan értem.

A bűncselekmények, meg a börtönbezárás, meg ezek – hogy mondjam – elég irányított, csúsztatott és végtelenül rosszindulatú megjegyzések. Ahogy alpolgármester úr is elmondta, egy rendelet célja nem feltétlen egy 30, egy 50 ezer forintos pénzbírság bevasalása, bevételként való megjelenítése olyan emberektől, akik egyébként a mindennapi életbemaradásért küzdenek, ezt leszögezhetjük, ahhoz viszont, hogy valami szabálysértési formát ölthessen, muszáj hozzá szankciót rendelni. Ez egy jogalkotási technika, ezzel nem nagyon tudunk mit kezdeni. Ezzel együtt a jogalkalmazás gyakorlatában, amikor a Közterület-felügyelet vagy a rendőrség eljár ezekben az ügyekben - a VIII. kerületben általában szóban figyelmeztetik -, és itt jön be az a momentum, amit én gyakran elmondtam, hogy nem a hajléktalan emberek vagy a nehéz sorsúaknak az 50 ezer forintos pénzbírságára hajtunk, hanem arra, hogy elmondjuk nekik, hogy ezt nem lehet, ez nem jó, ezért meg azért nem jó, tiltja az önkormányzat, ne tegye. Tehát jóval fontosabb ennek az informális üzenete, mint az a néhányszor 50 ezer be nem hajtható bírság, ezt azért szeretném tisztázni, és ebben végtelenül egyetértek alpolgármester úrral, hogy a rendeletalkotásnak van egy ilyen szándéka, bennünk is ez munkált.

Látom, hogy felkészült emberek mosolyognak itt az elhangzottakon. Nem tudják önök az asztalnál megmondani, hogy Józsefvárosban hány embert bírságoltunk az elmúlt 10 hónapban. Vagdalkoznak börtönnel, telekürtölik a magyar a sajtót – ön is egyébként elnök úr tegnap, olyan valótlan információkkal, ráadásul parlamenti felszólalásában tette meg azt a mondatát, miszerint 7 millió forint költ az önkormányzatunk kilakoltatásra. Józsefváros Önkormányzata nulla forintot költ kilakoltatásra. Tehát lehet ilyen valótlan, bugyuta és indulatgerjesztő dolgokkal egymást itt hülyíteni, és telemondani a sajtót vele, csak nem fogjuk elérni az eredményét sem ennek a konzultációnak, sem másnak. Józsefvárosban az elmúlt 10 hónapban kettő, azaz kettő embert büntettünk meg guberálásért 5 ezer forintra - az egyiknél 26, a másikonál 31 szóbeli figyelmeztetés után -, amiről feljegyzés készül, és a közterület-felügyelőkkel való erőszakos magatartás után sem értünk eredményt. Azt gondolom, hogy ez nem a tömeges bírságolás, és ez nem arra megy, hogy kiszorítsuk, ellehetetlenítsük, pusztán arra megy, hogy betartassuk ezeket a jogszabályokat.

Érkezett hozzám egy kérdés a statisztikákról. Mind a kerületben működő Addiktológiai Intézetben, mind pedig a Józsefvárosi Egészségügyi Szolgálatnál számtalan hajléktalant látunk el. De mielőtt erre rátérünk, hadd idézzek önöknek valamit, ami idén, július 11-én megtartott a Józsefvárosi Önkormányzat épületében a Fővárosi Közterület-felügyelettel közösen megtartott hajléktalanellátók meghívásával történt konferencián hangzott el. A Dankó utcai Oltalom Karitatív Egyesület egyik munkatársa, Farkas Barnabás a következőt mondja – nem én, ő mondja, szó szerint idézek, ez leírva furcsa, de a szabad nyelvben érthető lesz: „anno, hogy mi mint alacsony küszöbű ellátás nagyon sok olyan embert fogadtunk az első időben, akik tetvesen, rühesen érkeztek be hozzánk bárholonnan. Ez az évek alatt megszűnt, viszont a VIII. kerületben kukáznak azokban a házakban, ahová be lehet menni és fertőződnek vissza”. Ezt mondja a hajléktalanellátó szervezeteknek a képviselője egy konferencián. És utána ugyanezek a szervezetek megkérdezik, hogy én, a kerület polgármestereként miért tiltom a kukázást, ha pofonegyszerű szeretnék lenni, akkor ezért. Ha kicsit bonyolultabb akarok lenni, akkor még azt is mellé teszem – ha már „A város mindenkié”-nél tartunk, hogy a város valóban mindenkié, a város azoké is, akik hajlékkal élnek.

És egyébként egy polgármesternek, főleg a VIII. kerületben, ahol 2700 hajléktalan van bejelentve, azt a problémát is kezelni kell, tetszik, nem tetszik, hogy azok, akik ott élnek,

hogy találnak hangot, hogy találnak közös életminőséget a hajléktalan emberekkel. Erre egyébként senki nem adott a mai bizottsági ülés sem még választ. Nem azért ülünk itt, hogy könnyű kérdéseket megkerüljünk, biztos, hogy régi tabukat kell ahhoz felrúgnunk, hogy ezt a problémát megoldjuk, de az úgy nem fog menni, hogy valótlanágokkal bombázzuk egymást, és egyébként minden arra megy ki, hogy hogyan javíthatjuk mondjuk ennek, meg annak a színvonalát, hogyan javíthatjuk a közterületek színvonalát. A város ma már egyáltalán nem mindenki, azok nem tudják igénybe venni sokszor a parkokat, meg a tereket, akik ott laknak, és egyébként, akiknek az adójukból pont azokat az embereket finanszírozzuk.

Ez fájó vagy nem fájó, ezeket ki kell mondani. És nem az az együttműködés, hogy az állam még tovább fejlesszen ezt, meg azt, hanem fel kell kínálni cserébe, hogy mi hajléktalanellátók vállaljuk, hogy mondjuk egy adott államkincstári ellenőrzésnél más típusú ellenőrzési formát fogunk bevezetni; mert a hajléktalanellátás egyik nagy problémája, hogy egyébként semmilyen ellenőrzési mechanizmusa nincsen, és ha valamit ki kell szűrni a jogalkotónak, az többek között részben ez.

Mivel mindennel összefügg, ezért néhány megjegyzést még hadd tegyek az elhangzottakra, azért is szerettem volna tisztázni, hogy meddig terjeszkedhetek a hozzászólásomban, de köszönöm elnök úr megértését, hogy bármeddig.

A civil szervezetek. A Fővárosi Közterület-felügyelet vezető helyettese sok hasznos és jó dolgot mondott. Szerintem helyesen járt el a főváros, amikor az aluljárókból kitette a hajléktalanokat, mert magát, saját magát lépéskényszerbe tette, tehát én gyakran mondom azt, hogyha politikai módszerekkel – jó értelemben vett politikai módszerekkel – oldjuk meg ezt a problémát, akkor vagy magunkat, vagy más településeket lépéskényszerbe teszünk. A Fővárosi Önkormányzat a következőt mondta. Én kitisztítom az aluljárókat, visszaadom annak a rendeltetészerű használatára a Budapesten élőknek. Ezzel párhuzamosan létrehozok - - döntők legalábbis - és hozzá rendelek forrásokat, és mielőbb létrehozok olyan további ellátó helyeket, ahova az aluljáróban élőket el tudom vinni, megfelelő orvosi ellátást kapnak, kapnak okmányirodát, munkaügyi központot, stb., szerintem ez egy nagyon korrekt és világos módszer. A Fővárosi Önkormányzat ellenes tüntetéseket pláne nem értettem soha, mert a Fővárosi Önkormányzat nem azt mondta, hogy megfogom a hajléktalanokat, és mit tudom én, elszállítom őket a határ mellé, hanem két dolgot kezelt egyszerre. Ha ezt a logikát elfogadjuk, akkor azért is vagyunk helyes nyomvonalon, mert a Fővárosi Önkormányzatnak törvényben foglalt feladata és törvény alapján rendelt feladata a hajléktalanság problémája.

Félreértés ne essék, és ebben is sok csúsztatás szokott lenni, hogy a kerületi önkormányzatoknak a hajléktalanellátásban nincs kötelezettsége. Éppen ezért egyik kerület sem - a VIII. kerületen kívül, meg a XIII. kerületen kívül – végez jelentős hajléktalanellátási közvetett finanszírozást – erre mindjárt rátérek, hogy mi a különbség a kettő között. Magyarul, ha a Fővárosi Önkormányzat, meg mondjuk egy-két túlterhelt kerület - azok a túlterhelt kerületek, amelyeket az előbb érintettem -, nem teszi a többi települést lépéskényszerbe, akkor nem fog sem a férőhely bővülni, sem a probléma megoldódni, sem semmi nem fog történni.

Ha minden mindennel összefügg, akkor egy mondatot engedjenek meg a VIII. kerületről. Szerintem méltatlan, méltánytalan és igazságtalan, hogy a hajléktalanellátás dandárja a VIII. kerületben van. Ez így alakult az elmúlt 15 évben, látjuk az eredményét: a közterületek használhatatlanok, az ellátás színvonala rohamosan csökken, és egyébként a kerület mindennemű városfejlesztési elképzelése teljesen feleslegessé válik, hiszen ezeket a megújult közterületeket senki más nem veszi igénybe - az új Tavaszmező utcára, ha utalok -, mint a környékben élő vagy odajáró, vagy a hajléktalanintézmények miatt odaérkező hajléktalanok, tehát a város nem mindenkié ebben a rendszerben. Ha el akarjuk érni azt - és szeretnék megoldási javaslatot is tenni, nemcsak problémafelvetésekkel élni -, hogy a kecske is jól lakjon és a káposzta is megmaradjon, akkor nekem régóta van egy javaslatom, ez pedig

a normatív alapú településszintű hajléktalanellátás. Ha egy ehhez értő ember, vagy emberek csoportja kiszámolja, hogy mibe kerül egy hajléktalannak a tisztességes ellátása egy hónapban, ami alatt mondjuk, egyébként érthetünk, sőt zárójelben megjegyezném, hogy az az összeg, amit ma az állam hajléktalanellátásra fordít - az egyházi normatívákat nem számítva - elegendő kell legyen ahhoz, hogy egy embernek a normális életet biztosítsuk, vagy biztosítsuk legalábbis az újrakezdés lehetőségét. Ettől válasszuk ketté azokat a személyeket, akik mindezzel nem akarnak élni, az már egy rendészeti kérdés. De aki szeretne, aki valóban törekszik arra, hogy ő új életet kezdjen, és ezért mindent megtesz, azoknak az embereknek településszinten kellene normatív alapon esélyt adnunk.

Valóban az neki nem lesz kívánságműsor, hogy melyik települést, vagy melyik település lássa el, mi azt mondjuk, hogy tételezzük fel egy hajléktalan egyhavi ellátása – csak egy számot mondok – mondjuk 87 ezer forint, akkor ezt kiteszük az asztal közepére és megvizsgáljuk azt, hogy mely hajléktalan személyek hol váltak hajléktalanná, tehát életvitelszerűen hol éltek utoljára. Ha ez megtörténik, akkor azt lehet mondani – Kisvárdán, Nyíregyházán, a VIII. kerületben, stb. -, hogy az a település, ahol az illető hajléktalanná vált, az oka teljesen mindegy: a bíróság eltiltotta a feleségétől vagy a bedőlt devizahitel az oka, teljesen mindegy – az a település gondoskodik róla. Egyrészt ebben az esetben nem jönnek létre hajléktalan kombinátok, másrészt nem terhelünk túl településeket irreálisan nagyszámú hajléktalannal.

Másrészt egyébként, ha ezt a rendszert elfogadjuk, akkor elérjük azt is, hogy az a bizonyos szolidaritás, amit pont önök olyan sokat hangoztatnak, ne csak egy településre vonatkozzon, mert azért elnézést kérek, a fővárosban az önök állítása szerint 8000 hajléktalan van, én ebből a saját magam által vezetett kerületben 2700-at vendégül látok, és önök hozzám intézik a kérdéseiket, hogy miért így, miért úgy, miért amúgy. Bocsánatot kérek, ha a többi kerület, ilyen nagyságrendben venné ki a részét a probléma megoldásából, akkor nem biztos, hogy csak én ülnék itt egyedül és vívódnék azon, hogy egyébként hogy lesznek rendezettek a közterületeim. Aki szép csöndben van, és egyébként nulla forintot költ közvetlenül és közvetve is a hajléktalanellátásra, ahhoz érdekes módon önök nem szoktak kérdéseket intézni.

A megoldás az, ha ezt a normatív rendszert bevezetjük, akkor minden település meg tudja azt tenni. Becslések szerint a VIII. kerületben összesen 60-70 olyan ember él, aki a VIII. kerületben vált hajléktalanná, és a Józsefváros képes arra, hogy ezt a 60-70 embert ellássa, felzárkóztassa, lakhatást biztosítson – szigorú feltételekkel természetesen, ahhoz ő is kell, mind mondtam -, adjunk neki munkát, lehetőséget és arra főleg lehetőséget, hogy visszailleszkedjen a társadalomba. Én a megoldást ebben látom, és nem abban, hogy egy-egy telephelyre leteszünk több ezer hajléktalant és utána meg sírunk, hogy nem jó az ellátás. Tényleg nem jó, valóban nem jó, rossz az egésznek a rendszere.

A közterületek rendjéről még egy mondatot engedjenek meg: guberálás, életvitelszerű tartózkodás. Mind mondtam, nem a büntetés és az egyébként lehetetlen anyagi helyzetben lévő emberek vagyoni kiforgatása, vagy nem tudom mi a cél. Az ittas vezetést a jogalkotó nem azért bünteti, mert nem tudom, hogy az ittasan vezető embereken nyereszkeskedni akar, az ittas vezetés egy olyan állapot, aminek a következménye jóval súlyosabb lehet, mondjuk halálos baleset vagy karambol, vagy egyéb. A jogalkotó azt mondja, hogy én nem a halálos balesetet büntetem, vagy nem csak azt büntetem, hanem magát annak az előidézőjét és azt a helyzetet, ami ezt megteremtheti. Nagyjából a kukázás és az életvitelszerű tartózkodás tiltása erre a logikára épül. Ha mi azt mondjuk, mint amire utaltak is, hogy büntetjük a közterületeken való vizeletet, az látszik, hogy egyébként a tettenérés lehetősége nulla, az esélye nulla. Az elmúlt évek – ha már a tapasztalatokról beszélünk – egyetlenegy dolgot bizonyítottak be, hogy ezeknek a rendeleteknek a betarthatósága közelít a nullához.

Mondok egy számot. 40 közterület-felügyelő van Józsefvárosban és 2700 hajléktalan, akkor hogy fogok minden hajléktalannál arra figyelni, hogy ő ne vizeljen a közterületen, tehát

betarthatatlan. Ezért mit csináljon a jogalkotó, csinál egy általános szabályt, egy olyan helyzetet is már szabálysértésnek tesz, amelynek a következménye súlyosabb szabálysértés lehet. És itt sem, még egyszer mondom, nem a bűncselekményi státusz, meg ezek a bugyuta számítások, a nyolcezer forintos börtön, meg ugyan már, senki nem került börtönbe az elmúlt években és feltehetőleg nem is fog azért, mert életvitelszerűen az utcán tartózkodik vagy guberált.

A törvényi jogpolitikai, jogalkotási szempontok miatt hozzárendelt szabálysértési tételek miatt tudjuk, országgyűlési képviselők vagyunk, ez ennek a szankciórendszere, de nem azt jelenti, hogy ezt egy bíróság alkalmazni is fogja, főleg nem egy önkormányzat. Azok a kedvenc mondataim, amikor azt mondják, hogy az önkormányzat börtönbe zárja a hajléktalanokat, azért ennyi joguk nincs az önkormányzatoknak, ne is legyen soha. Tehát vagy világosan beszélünk, és nem csúsztatunk, és megpróbálunk megoldási javaslatokat keresni úgy egyébként, hogy az utcai devianciával is számolunk, mert azt valljuk be, hogy a hajléktalanok jelentős része a közterületeken tanúsított magatartásában jelentősen deviáns és másokat zavaró. És elfogadjuk, hogy azoknak is vannak jogaik, akik hajlékkal rendelkeznek, ha nem keverjük össze a szegény emberek fogalmával a hajléktalanokat, és hogyha elfogadjuk azt, hogy az ellátás reformra szorul, akkor szerintem helyes irányba megyünk.

Elnézést, ha ismét sokat beszéltem, csak sok kérdés felmerült. Természetesen, ha van rá igény elnök úr, akkor a továbbiakban reagálok.

ELNÖK: Szerintem rendkívül kimerítő volt ez. Most akkor a megjelent országgyűlési képviselők számára adok szót.

Rónaszékiné Keresztes Monika képviselő asszonyé a szó!

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Csak megerősíteném az elhangzottakat, mert tényleg nagyon kimerítő volt, nagyon alapos és hogy is mondjam kurzusépítő a hozzászólás. Én, mint kerületi, úgymond kis testvér, akinél szintén a VII. kerületben, Erzsébetvárosban igen nagyszámú hajléktalan jelenik meg, egyébként az ott eddig egyházként működő civil szervezeteket támogatta az önkormányzat, és ez egyébként vonzotta is a hajléktalanok számának a növekedését Erzsébetvárosban, csak ha valaki állatorvosi lóként működő Baross teret, tehát a Keleti pályaudvar környékét megnézi, akkor ebből nagyon jól láthatja.

Na most, a Józsefvárosi népszavazás szerintem egy óriási ötlet és nyilván annak eredményének függvényében beszélhetünk újra, tudniillik ez a legdemokratikusabb megoldás, hiszen a démoszt, a népet kérdezi meg, akik ebben a legérintettebbek. Én úgy érzem, hogy ők végre kimondhatják, hogy a hajléktalan állapot rossz, tehát hadd jelenjen meg az ő szemszögükből is ez a fajta érv, hogy bizony, ha ezt így hagyjuk, és ezt inkább a közvélemény hergeli, akkor azok szorulnak ki, akik egyébként polgári életformát szeretnének élni, és én biztos vagyok benne, hogy a hajléktalanok között is rengeteg van ilyen.

Az érdekvédelmi szervezetek. Én most már többedik ilyen Lakhatási albizottsági ülésen veszek részt, és az a tapasztalatom, hogy a hajléktalanok szempontjából szólal meg az érdekvédelem, de én úgy érzem, hogy nem a hajléktalanok érdekében. Szólni kell – és ez fontos, hogy megjegyezzem – azoknak az erőknak, vagy olyan érdekvédelmi szervezeteknek a ráépülését erre, akik ebből élnek, illetve őket felhasználják, gondoljunk itt a koldusmaffiára. Kiemelve szeretném mondani azokat az érdekvédelmi szervezeteket, akik segítenek rajtuk, tehát nem örölközök, de biztos, hogy lehetőséget ad arra, hogy ezt a réteget kihasználják; a legegyszerűbb azt mondani, hogy védjük az érdekeiket, de az utcára küldjük őket.

Személyes példát mondom rá. Saját lányom Pécsen tanulta hétvégén itthon volt, ő érzékeny az ilyesmire. Egy tolókcocsis hajléktalan emberhez - aki 50 méteres körzetben megközelíthetetlen, mert olyan borzasztó a szag körülötte - ment oda a saját lányom, és

ajánlotta fel, hogy ő keres neki helyet. Tolókocsiban ült, borzasztóan csúnya piszkos volt; és szinte durván mordult rá, hogy neki joga van az utcán lenni, és hagyja őt békén, mert ő itt is fog maradni - úgyhogy ott maradt szegény fiatal lányként, aki segítségét felajánlotta.

Tehát ez a fajta szemléletmód, hogy nekik joguk van ott lenni, ez nem jó. Hadd mondja ki a lakosság, hogy ez nekik így jó, akkor nyilván a polgármesterek is ezt tudomásul fogják venni, de én úgy érzem, hogy azoknak a gyerekeknek, akik ugyanazt a kapaszkodót fogják meg a trolin, amit előtte esetleg egy olyan ember, aki pontosan a kukáktól fertőződött, ez nem elhanyagolható szempont, ennek meg kell jelennie. Én is legtöbbször trolin, és tömegközlekedési eszközön közlekedek évtizedeken keresztül a gyerekeimmel, és látom azokat a családokat, akik nem is tudják, hogy mi ragad a gyerek kezére, nem lehet minden pillanatban megmosni, és bizony komolyan terjeszti a fertőzést. És akkor még nem említettem azt, hogy például trolin vagy villamoson, akár tolókocsiban, akár gyalog, végigmegy egy kalappal egy hajléktalan, végigkiabálja, hogy őneki adakozzanak, mert éhes, és egyszerűen nem lehet mellette létezni, leszállnak az emberek, mert megközelíthetetlen a tömegközlekedési eszköz, tehát én erre szeretném felhívni a figyelmet.

Azért nagyon jó ez, mert elindít egy lavinát, elindít egy olyan megoldás felé egy közhangulatnak a formálását, amire természetesen az országgyűlési jogkörben a törvényalkotás ráépülhet, illetve az önkormányzati rendeletek, ezt szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rendben, köszönöm.
Vágó Sebestyén!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen. Próbálok nem indulatból beszélni, az előzőt szántam indulati megnyilvánulásnak, most kicsit próbálnék szakmai szempontból hozzászólni a témakörhöz.

Még egyszer hangsúlyoznám azt, hogy itt sorrendi problémák vannak, tehát nem szankcionálhatunk akkor még, amikor nincsen kiépített rendszer. Tehát, amíg nincs meg a lehetősége egy hajléktalannak arra, hogy a mai szociális ellátórendszer keretei között reintegrálódjon a társadalomba, illetve a fedeles életbe, hogyha ilyen szót használhatok, addig egyszerűen bűn szankcionálni a közterületen való életvitelszerű tartózkodást. És akkor milyen lehetőségek vannak? Nullák a lehetőségek. Nagyon jól tudjuk azt, hogyha mondjuk bővíteni akarjuk a hajléktalanellátó helyeket, illetve a hajléktalanellátással foglalkozó szolgáltatásokat, az milyen iszonyatos költségekkel jár. Tudjuk nagyon jól, hogy milyen szakmai, illetve egyéb európai uniós elvárások vannak egy ilyen intézmény létrehozásánál, horroriblis összegekbe kerül akár egy új férőhely kialakítása is.

A másik pedig az, hogy vannak civil szervezetek – a szakma képviselői itt vannak, biztos, hogy ők is próbálkoztak már -, akik próbálkoznak reintegrációs programokkal, és pályázatokat dobnak vissza azért, mert bele mertek írni olyat, hogy a hajléktalanok számára a fogászati ellátás, illetve a fodrászat. De könyörgöm, hogy reintegráljuk a társadalomba, és hogy reintegráljuk akár a munkaerőpiacra a hajléktalan személyeket, ha egy pályázatnak a megbukását jelentheti az, ha egy ilyen költséget, illetve egy ilyen szolgáltatást bele mernek venni.

Nagyon jól tudjuk azt, hogy a hajléktalan embereknek a nagy része az az utcai tartózkodásra szocializálódott, tehát komplex rendszer nélkül, kivezető rendszer nélkül ez nem működik. Itt gondolok tréningekre, oktatásra, folyamatos mentális, illetve lelki segítségre, és itt vitatkoznék azzal, amit Kocsis Máté mondott az elején – amit a szórólapról idézett -, hogy 3300 forintba kerül a hajléktalanellátásnak egy hajléktalan naponta, ez durván havi százezer forintot jelent. Szeretném eloszlatni a kétségeket, hogy ha normális reintegrációs programot akarnánk bevezetni az országban, az nem állna meg százezer forintnál, tehát nem

elég azt a költséget belevenni, hogy esetleges félutas házakat vagy albérleteket biztosítunk hajléktalan személyek számára. Ugyanúgy járulékos költségként ott van a mentálhigiénés foglalkozás, a szociális munkás, az ápoló, a gondozó, stb., stb., még sorolhatnám. Tehát ez valószínűleg nem állna meg százezer forintban hajléktalanonként havonta, hanem ennek lehet, hogy akár a többszörösébe is belekerülne egy normális reintegrációs program.

Tehát a lehetőségek nullák, emellett pedig szankcionálunk. Erre egy szakmai példát hoznék, amit már egyszer egy bizottsági ülésen is elmondtam. A rendelet bevezetését, illetve a törvényi lehetőség megadását ahhoz hasonlítom, minthogyha a hatósági személyek felkereshetnének idős embereket, akiknek megromlott az egészségi állapotuk, és ha olyan mértékű az egészségi állapotuk, hogy számukra indokolt lenne a házi segítségnyújtás igénybevétele, és ha ők ezt nem veszik igénybe, akkor hatósági eszközökkel kényszerítő eszközként kórházba lehetne őket szállítani, körülbelül ilyennek érzem szakmai szempontból a törvényi lehetőséget, illetve a rendelet létrehozásának a lehetőségét.

Nagyon jól tudom azt, hogy a főváros helyzete egészen más, mint a vidék helyzete. De én azt sem tartom egészen életszerűnek, hogy az a település, ahol az adott személy hajléktalanná vált, annak a személynek a lakhelye, a legutolsó lakhelye szerinti település gondoskodik a hajléktalanról. Jó, lehet, hogy innen a fővárosból életszerűnek tűnik, de vidékről ez nem igazán tűnik életszerűnek, mert egy 150 lakosú település, mondjuk Tatabánya 50 kilométeres körzetét, ha nézzük, vagy egy Máriahalom, ahol 150 fő lakik, és ott a hajléktalanná vált személyt nem tudom, hogy egy máriahalmi önkormányzat hogyan tudna ellátni.

A másik pedig az, hogy be kell látnunk azt – és ezt szerintem szintén szakmai szempontból a szakma résztvevői alá tudják támasztani, hogy vannak olyan hajléktalan személyek, akiket már nem lehet beintegrálni a fedeles életre. Olyan erősen szocializálódtak a közterületen való tartózkodásra, illetve a hajléktalanéletre, hogy őket már nem lehet visszavezetni akár még egy alacsony küszöbű ellátásra sem, akár egy hajléktalanszállóra sem, akár még egy nappali melegedőre azért, hogy megmosakodjon. Tehát innentől fogva ezekkel az emberekkel akkor mit csinálunk, mi lesz, börtönbe zárjuk őket vagy ledobjuk őket a Taigetoszról, ez a két lehetőség van, mást nem tudunk velük kezdeni, és akkor még milyen következményei lehetnek ennek.

Amit az előbb már a hölgy említett, hogy a VIII. kerület intézkedésének következtében a hajléktalanok kiszorulnak a külső kerületekbe, ez egy fővárosi jelenség. Vidéken milyen jelenség várható? Vidéken olyan jelenség várható, hogy a település környékén lévő, illetve a város környékén lévő erdős, mezős részeket fogják intenzívebben használni, és ez az, ami inkább fertőzés veszélyes, és ez az, ami inkább népegészségügyi szempontból akár káros lehet a társadalom számára. Tehát valahogy én ezt egy rossz útnak tartom, két dolgot látok ebben: az egyik az, hogy rossz út. Én megértem az igényt, és azért mondtam azt, hogy borítékolni lehet a népszavazásnak az eredményét. Mert én megértem az igényét – akár a VIII. kerületben lakó átlagállampolgárnak vagy akárkinek: a gyári munkásnak, a tanítónőnek, az óvónőnek -, hogy szeretné a parkba levinné a gyermekét, és nem úgy szeretné levinni, hogy három hajléktalanon kelljen átesni és szeretne leülni a padra, és nem az otthagytott újságpapírra vagy boros flakonokra szeretne leülni, én ezt megértem - csak nem szankcionálni kellene, hanem a problémát kellene megoldani. És én még mindig tartom magam ehhez, addig bűn szankcionálni, amíg a körülmények, illetve a rendszer nincs olyan állapotban, hogy ezt a problémát és ezt a gondot kezelje. Röviden ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Missetics Bálintot szeretném még „A város mindenkié” csoporttól, hogy ő is szóhoz jusson, de csak nagyon rövid időben és utána majd - elnézést, de az időkeret szűkös - végül a minisztériumi dolgozókat szeretném megkérdezni annak kapcsán, hogy itt a hajléktalanellátással összefüggő törvények módosításáról, illetve a hajléktalanstratégia

kialakításáról zajló folyamat, amelyben mindkét minisztérium érintett a kormányrendelet szerint, az hogy áll.

MISETICS BÁLINT („A város mindenkié” csoport): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Egy gondolatot engedjenek meg. „A város mindenkié” csoportban alapvetően hajléktalan emberek dolgoznak, és ezért mi azt gondoljuk, hogy az őket támogató, egyébként nem hajléktalanok alapvetően a háttérből segítik az ő munkájukat. Ugyanakkor nekem azt hiszem, ez a negyedik vagy ötödik olyan bizottsági vagy albizottsági ülés, amit úgy hallgatok végig, hogy nem szólok hozzá, és aztán mérhetetlen felháborodásban jövök el a parlamentből vagy a Képviselői Irodaházból. És most azt gondoltam, hogy nem csak az igazságérzetem, hanem a ténszerűség is megköveteli, hogy minden dologra reagáljak. Elsőként a Közterület-felügyelet képviselétől érkezett hozzászólónak a társadalmi megbékélés programmal kapcsolatos hozzászólásáról, majd a guberálás tiltásával kapcsolatban, és végül, ha még van idő, akkor néhány szót szólnék arról is, hogy mi lehetne a megoldás szerintünk.

A társadalmi megbékélés programmal alapvető problémák voltak sajnos, amik elhangzottak, és még inkább azzal, amit ezzel folyamatosan Tarlós István főpolgármester úr a közvéleményben mondott; ezt csak azért gondolom szükségesnek elmondani, hiszen a józsefvárosi polgármester, mint jó példát említette: a fővárosnak, illetve a főváros vezetésének a hozzáállását. Tehát a társadalmi megbékélés programja az, amikor ez tavaly ősszel elkezdődött és december 15-éig tartott, ez egy nem létező program volt, ez egy nem létező dokumentum volt, amit néhány hete „A város mindenkié” csoport közérdekű adatkérésének a kényszeréből néhány délután alatt szedett-vedett módon állítottak össze, hogy mégse maradjon szegényben a Fővárosi önkormányzat. Ez egy nem létező dokumentum, ez szlogen volt. Ráadásul, ami az alapja volt, hogy december 15-éig meghatározott számú aluljáróból a hajléktalan embereket kilitkálták, ez teljesen jogellenes volt. Azt hiszem, hogy most a Közterület-felügyelet képviselétől érkezett vendégnek igen nagy nehézséget okozna megjelölni azt a törvényhelyet, aminek az alapján ki lehetett tiltani december 15-én hajléktalan embereket bárholonnan, vagy egyáltalán bárkit bárholonnan, ideértve a megnevezett aluljárókat is, tehát ez teljesen jogellenes volt.

További probléma, hogy egyetlenegy új férőhelyet sem hozott létre, tehát, hogy nullát; és éppen ezért ez egy zéró összegű játszma, tehát, ha elhelyeztek a száztizenvalahány megszámozott embernek a kétharmadát - ezek a hivatalos, nyilvánosságra került dokumentumok -, akkor az más hajléktalan embereknek a kárára történt, tehát úgy történt, hogy azokra a férőhelyekre mások nem kerülhettek be. És konkrétan lehet tudni, hogy mondjuk a Könyves Kálmán körúti ellátó intézményben más hajléktalan embereket tettek rosszabb elhelyezési körülmények közé azért, hogy az aluljárókból érkezőket be tudják fogadni, és így tovább. Tehát hogy ez egy igazságtalan dolog volt, és a főpolgármester, tehát a felső vezetés teljesen igaztalanul hivatkozott az ellátás színvonalának a növelésére, hiszen erre nulla forint forrás volt, tehát ismétlem: nulla új férőhely és nulla új forrás. És még csak annyit megemlítenék ezzel kapcsolatban, hogy az sokszor sikerként hangzik el, hogy az összeszámolt, a meghatározott számú aluljárókban élő emberek kétharmadát sikerült elhelyezni, most hétvégén volt Balatonföldváron a hajléktalanellátás országos konferenciája, ahol idézett az ezt bonyolító ellátó szervezet olyan adatokat, hogy ezeknek az egyébként valóban elhelyezett embereknek a kétharmada ma már ismét utcán van. Tehát azt gondolom, hogy ez a társadalmi megbékélés egyrészt jogellenes volt, másodrészt hazugság, harmadrészből pedig az említettek fényében nem tekinthető megoldásnak.

És még a főváros vezetésének a politikájáról - ha már, ismétlem, pozitív példaként elhangzott - annyit megemlítenék, hogy amikor Tarlós István nyilvánosságra hozta a nemzet fővárosa című főpolgármester-jelölti programját, akkor attól kezdve, hogy a fővárosi szociálpolitika alapvetően rossz, ugyanakkor van néhány jó megoldás is, néhány jó példa, ami

valóban a közjót szolgálja. Hármat említett. Ezek közül az egyik volt a hajléktalanellátó intézményekkel kötött szerződéses rendszer. A főpolgármester úrnak, úgy tudjuk, az volt az első döntése a hajléktalanellátással kapcsolatban, hogy ezt a rendszert úgy, ahogy van, felszámolta. De említhetném azt is, hogy a fővárosnak az egyetlen jelentős lakásrezsi-támogatását, amit a Hálózat Alapítvány bonyolít veszélybe sodorta azzal, hogy a Hálózat Alapítványnak a teljes, ismétlem: a teljes költségvetési támogatását megvonta. Tehát csak azt tudom mondani, hogy az, ami fővárosi szinten zajlik, az abszolút nem lehet példa, azt hiszem semmilyen értelemben abból a szempontból, hogyha valóban a hajléktalanság és nem a hajléktalan emberek ellen küzdünk.

A guberálás tiltására térnék rá. Ne sértődjön meg polgármester úr, nekem olyan érzésem van, az az anekdota jut eszembe, amikor 1789-ben a francia forradalomban említették az uralkodó párnak, hogy a nép az láng és akkor Marie-Antoinette megkérdezte, hogy ugye arra válaszol, hogy nincs pénzünk kenyérre, hogy hát miért nem esznek kalácsot. És nekem is mindig ez jut eszembe, amikor a polgármester úr arról beszél, hogy kukázni nem jó a kukázóknak, hogy ez nekik is megalázó, hozzáteszem, szemben nyilván azzal, ha a rendőrök elkísérik őket vagy megbírságot adják, az nem megalázó, az épületes szép élmény. Minthogyha ezek az emberek megtehetnék, hogy minden este a Gundelben vacsoráznak önnel asztaltársaságban, és ehelyett a jó szándékú többségnek az idegesítésére választanák mégis azt, hogy a koszos, büdös kukákba nyúlálnak, azt hiszem, hogy ez nem így van, ezek az emberek nagyon-nagyon szegények és azért guberálnak.

Egy ténybeli tévedés, elmondta a polgármester és ez nagyon-nagyon fontos. Az önkormányzatoknak több felelőssége van a hajléktalanellátással kapcsolatban, mint amit ön említett, és nem igaz az, hogy a Fővárosi Önkormányzat felelős a hajléktalanellátásért úgy általában, Budapesten a kerületi önkormányzatok felelősek a nappali melegedő és az utcai szociális szolgálat megszervezéséért. Hangsúlyozom, hogy a nappali melegedővel kapcsolatban egyébként Józsefváros, számos más önkormányzathoz hasonlóan, mulasztásos törvénysértést követ el, merthogy ilyen nem biztosít, nem tart fent ilyen intézményt, és azt gondolom, hogy mielőtt a legrászorulóbb embertársainkon kérjük számon a számukra betarthatatlan normáknak a teljesítését, érdemes lenne a saját házuk táján is körbenézni.

De említhetném a családok átmenet otthonát is, amivel kapcsolatban hihetetlen nagy hiány van ma Magyarországon, ami ahhoz vezet, hogy a hajléktalanná vált családok gyakran szétszakadnak, mert nem lehet őket együtt elhelyezni, hanem férfi szállókon, női szállókon a gyerekek esetleg állami gondozásba kerülnek, és így tovább. És a családok átmeneti otthonát sem tart fent a törvényi kötelezettség ellenére nagyon sok önkormányzat, és a VIII. kerület is csak, miután az Állami Számvevőszék egy jelentése emlékeztette a kerület vezetését a mulasztásos törvénysértésre, egyetlenegy férőhelyre, illetve egy családra kötött ellátási szerződést, és azt gondolom, hogy ez inkább a törvényi kötelezettségnek a kijátszása, mintsem a megvalósítása.

Még egyetlenegy gondolatot engedjen meg a guberálással kapcsolatban, és aztán pedig még csak négy-öt mondanék arról, hogy mi lehetne a megoldás – igyekszem nagyon rövid lenni, és elnézést kérek öntől, ha ez nem sikerül.

A polgármester úr, illetve mindazok a fideszes képviselők, akik például kezdeményezték néhány hónapja a szabálysértési törvény módosítását, aminek az értelmében immár nemcsak 50 ezer forinttal lehet büntetni azokat az embereket, akit az életvitelszerű közterület-használat vélt vétségén fognak, hanem közvetlenül elzárással is, tehát önök mind a Fidesznek és a Kereszténydemokrata Néppártnak a közös jelöltjei voltak úgy hiszem. Én egyébként a Köztársaság téren lakom és kaptam öntől, az ön aláírásával egy díszített szentképet Húsvétkor, ahol Jézus fog egy kis bárányt, egy nagyon szép kép. Mindezek miatt nem gondolom helyén, ide nem valóznak, hogy úgy mondjam, hogy idézzek egy rövid részletet

a Bibliából azzal kapcsolatban, hogy a szentírás milyen magatartásformákat javasol a szegényekhez való viszonyunkhoz.

Jézus a következőt mondja tehát a nyomorban élő testvéreinkhez való viszonyunkról: „távozzatok tőlem ti átkozottak az örök tűzre, amely az ördögöknek és az ő angyalainak készített, mert éheztem és nem adtatok ennem, szomjúhoztam és nem adtatok innom, jövevény voltam és nem fogadtatok be engem, mezítelen voltam és nem ruháztatok fel engem, beteg és fogoly voltam és nem látogattatok meg engem”. A jelenlévők nem értik, hogy Jézus miről beszél, a szentírások sem tagadtak meg semmi ehhez hasonlót. „Uram, mikor láttunk, hogy éheztél, hogy szomjúhoztál” - és így tovább. És erre feleli Jézus: „hogy bizony mondom néktek, amennyiben nem cselekedtétek meg egygel a legkisebbek közül, énvelem sem cselekedjétek meg”.

ELNÖK: Bocsánat, rá tudnál térni a megoldási javaslatokra?

MISETICS BÁLINT („A város mindenkié” csoport): Jó, jó, bocsánat, a Bibliából én csak ennyit gondoltam idézni.

A megoldásokkal kapcsolatban pedig csak aláhúznám, amit a csoporttársam Papp Csaba ezzel kapcsolatban elmondott, hogy mi tényleg azt gondoljuk, hogy országgyűlési képviselőnek lenni hatalmas felelősség, és mi sok mindent mondhatunk arról, hogy mi lenne a megoldás, önöknek lehetősége lenne ezeket kezdeményezni.

Magyarországon lényegében nincsen lakáspolitiká, különösen nincsen szociális lakáspolitiká, a legtöbb településen lényegében nem létezik szociális lakásgazdálkodás, a lakásfenntartási támogatások elosztása igazságtalan és egyébként is keveset költünk erre a célra. Tehát nagyon-nagyon sok olyan probléma van, strukturális probléma azzal kapcsolatban, ahogy a magyar állam a közpénzeket elkölte, ami ellehetetleníti a hajléktalanságból való kivezető utakat, illetve ami ahhoz vezet, hogy a hajléktalanság újratelemődik; és én azt gondolom, hogy ezzel kapcsolatban kellene előrelépni és nem ezeknek a rossz struktúrák áldozatainak a büntetésével kapcsolatban. Köszönöm a türelmet és elnézést, hogy sokat beszéltem.

ELNÖK: Ahogy előzetesen jeleztem, kérném a minisztériumi tisztségviselőket azzal kapcsolatban majd nyilatkozni, hogy a kormányrendeletben felkért hajléktalanügyi stratégia hogy áll itt a minisztériumi előkészítés szintjén, és akkor utána végül lezárásképpen a jelenlévő országgyűlési képviselők nyilatkozzanak.

Először megkérném Ghyczy Gellért főosztályvezető-helyettes urat.

GHYCZY GELLÉRT (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nem tudom, mekkora időkeretben van lehetőségem válaszolni. Röviden.

ELNÖK: Igen.

GHYCZY GELLÉRT (Nemzeti Erőforrás Minisztérium): Rendben. Ez a stratégia, ami készül a hajléktalanellátó rendszer megújításáról, mint ahogy azt korábban is - ugyancsak ezen albizottság egyik ülésén - említettem, ez egy intézkedési terv. Tekintettel arra, hogy nagyon-nagyon sok mindent kell addig kidolgozni, illetve nagyon sok teendő van ahhoz, hogy egy komplex, az ellátórendszer struktúráját átalakító és ebben konkrét intézkedéseket tartalmazó stratégiát lehessen megalkotni, ehhez számos ponton szükség van olyan előkészítő munkálatokra, amelyben – mint az itt nagyon sok mindenkinél elhangzott – komplexen kezelni ezt a problémát. Ez az intézkedési terv, amely jelen pillanatban a költségvetési lehetőségeket vizsgálja, számos olyan elemet tartalmaz, melynek költségvetési hatása van és

ezért jelen pillanatban a Nemzetgazdasági Minisztériummal közösen vizsgáljuk a lehetőségeket arra, hogy milyen lehetőségek nyílnak arra, hogy konkrét intézkedéseket megtegyünk. De ezen túlmenően a korábbiakban is számos olyan egyeztető fórum megkezdése, illetve felállítása szerepel ebben az anyagban, mint például a lakhatásnak az elősegítése.

Reményeink szerint ugyancsak az önkormányzatokkal közösen tudnánk egy gondolkodást elindítani abban, hogy milyen módon lehetne a jelenlegi rendszert átalakítani, tehát számos ilyen elem is szerepel ebben az intézkedési tervben. És reményeink szerint ezt a közeljövőben tudjuk véglegesíteni, és akkor - természetesen erre most ígéretet nem tudok tenni - abban reménykedem, hogy minél hamarabb a kormány elé újra be tudjuk nyújtani; ennek most elsősorban a költségvetési oldala az, amelyiket még vizsgáljuk, maga a szakmai tartalom most már kész van.

ELNÖK: Köszönöm szépen a tájékoztatást. Most pedig itt az országgyűlési képviselők jelentkeztek, először Talabér Márta és utána Kocsis Máté sorrendben.

TALABÉR MÁRTA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Alapvetően az utolsó előtti hozzászólás készített arra, hogy én is megszólaljak és ne csak, mint országgyűlési képviselő, hanem polgármesterként is, merthogy a többiektől eltérően egy kisebb települést vezetek, de a problémával ott is találkozunk. És mint országgyűlési képviselő én nemcsak egy települést képviselek, hanem 24 falu, város tartozik a választókerületemhez, és erre azért szeretnék kitérni, amit Kocsis Máté képviselő úr mondott, miszerint meg kellene nézni, hogy ki honnan lett hajléktalan és került adott esetben arra a településre, kerületbe, ahol most van. És nem értek egyet abban Vágó Sebestyénnel, hogy egy kistelepülés nem tud mit kezdeni a hajléktalanokkal, mert én meg azt látom, hogy minél kisebb egy település, és ha ott valaki hajléktalanná válik, abban a kis közösségben sokkal inkább foglalkoznak vele, mint egy nagy budapesti kerületben vagy egy nagyobb városban. Sokkal nagyobb figyelem irányul nemcsak az önkormányzat részéről, hanem az ott élők részéről is az ember iránt, aki ilyen bajba kerül – úgyhogy én ezt egy jó útnak tartom és ebben fogom támogatni képviselőtársamat, ha ezt a felvetését tovább kívánja vinni.

Misetics Bálint hozzászólása számomra úgy tűnt, hogy vannak jogaik a hajléktalanoknak, vannak kötelességei az államnak és az önkormányzatoknak, de arról nem nagyon esik szó, hogy egyébként a hajléktalanok mit tesznek azért, hogy megpróbáljanak kikerülni abból, illetve nekik milyen kötelezettségeik vannak, hogy azokat az állapotokat megszüntessük, amelyek joggal irritálják a lakosságot nemcsak Budapesten, nemcsak a Józsefvárosban, hanem akkor hoztam a saját településemet példaként – és ez egy teljesen friss példa, múlt heti. Kapom a felháborodott e-mailt, hogy a frissen telepített, készített játszótéren a közterületfelügyelet a rendőrséggel közösen hogyan próbálja az ott dolgozó végző hajléktalanokat valahogyan normális viselkedésre bírni. És akkor nem kell csodálkozni, ha az emberek felháborodnak a hajléktalanok viselkedésén sok esetben és tiltakoznak ellenük.

Vagy egy másik példa. Beszélt arról, hogy nincsen szociális lakáspolitikai, illetve ami van igazságtalan. Nálunk van ilyen alapon lakás biztosítva az arra rászorulóknak. Azt is elmondom, hogy most több mint egymillió forintért fogunk poloskát irtani ezekben a lakásokban, ugyanis a lomtalanításból behozott fertőzött bútoroknak köszönhetően elfertőződtek azok a lakások; az ott élők bejönnek fogadóórára, felhúzza a hölgy a szoknyáját és megmutatja nekem, hogy hol csípte meg a poloska. És most mondom, utoljára fizet ki az önkormányzat egymillió forintot, tavaly is kifizettünk több mint egy millió forintot, az idén is kifizetünk több mint egymillió forintot azért, hogy poloskát irtsunk, mert egyesek az együttélésnek a minimumát sem képesek nyújtani, hogy ne legyenek ilyen jellegű fertőzések. Nem fogunk évente poloskát irtani, ha az ott élők nem tudják azt felfogni, hogy ezt a fajta

tevékenységet be kell fejezni, mert ez nem állapot, hogy egyébként az adófizetők pénzéből évről évre ekkora összegeket az ő felelőtlenségük miatt biztosítsunk, túl azon, hogy az önkormányzat – és szegény önkormányzat vagyunk – költ arra, hogy a szociális hálót, meg az ellátást biztosítsa.

Tehát vannak határok, amiket be kell tartani mindenkinek, és el kell fogadni, hogy ezt lehet, azt meg már nem lehet. Tehát, ha még egyszer megismétli, akkor befejezzük azt a tevékenységet, mert erre nem lehet évről évre hosszú távon költeni. Azt gondolom, hogy a jogok, meg az államtól és az önkormányzattól elvárt feladatok mellett meg kell fogalmazni azt is, hogy akkor mi az, ami elvárható, akik ezeket a különböző segítségeket igénybe veszik, vehetik vagy már meg is kapták. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kocsis úr!

KOCSIS MÁTÉ polgármester (Józsefvárosi Önkormányzat): Köszönöm Talabér Márta képviselőtársamnak a felszólalását. Én közismerten végtelenül nyugodt természetű vagyok, de ha ő most nem szól hozzá, biztos nem lett volna időm, hogy végiggondoljam, amit mondjak, tehát engem végtelenül nehéz kihozni a sodromból, de sikerült.

Először is Missetics úr nem „A város mindenkié” csoport tagja elsősorban, hanem az LMP-nek a lakásügyi szakértője, e minőségében szokott publikálni a kerület lapjában. Tehát ez a független szakértői civil szerepet szerintem tegyük félre most így a vita végén.

A másik, amire én nagyon érzékeny vagyok, az a képmutatás. Én református gimnáziumban és katolikus egyetemre jártam, vegyes vallású családból származom, de nagyon nehezen tűröm el, hogy ön kiiktasson engem a Bibliából, és a hajléktalanok ügyét összekeverje, tehát a deviáns hajléktalanok ügyét összekeverje a szegények ügyével.

El szoktam mondani - és talán nem az Országgyűlés Lakhatási bizottságának ülésére tartozik -, hogy az én nagyszüleim végtelenül szegény emberek voltak, de nem éltek a nemi életüket a Kálvária téren és nem ürítettek a kukákba és nem borogatták a társasházaknak a szemeteseit. Aki ezt mondja, hogy ez a két dolog ugyanazt jelenti, az jóval nagyobb társadalmi bűnt követ el, mint ő azt most itt ülve gondolja, és valaha gondolni fogja. Ez okozta bennem azt a nagy indulatot, ami miatt nehéz egy olyan megoldási javaslatra visszatérni, amelyet szerettem volna.

Ugyanakkor Vágó Sebestyén képviselőtársamnak is hadd reagáljak, már jóval másabb felületekkel, a felvetéseire. Elmondta, hogy van olyan, akit nem lehet visszavezetni a normális életbe. Pontosan ez a lényege. Szintén az Oltalom Karitatív Alapítvány honlapjáról kiderül, amit ön állít és mond, hogy ha egy éven belül – és ezt szociális munkások is állítják – nem sikerül a hajléktalant a normális életbe visszavezetni, akkor nagyjából ezután már ő maga nem fogja akarni. Tehát az ellátórendszernek azt a szerepét, amely időbeli korlátok közé is kellene hogy tegye, és itt fordulnék kérdően a minisztériumok felé is, azt mindenképpen szintén a jogalkotási folyamat részévé kell tennünk. Tehát meddig finanszíroz egy hajléktalant az állam és mi a kötelessége az ellátórendszernek? Kötelessége-e az, hogy az általuk meghatározott egy éven belül visszavezesse őket, vagy a világ végéig finanszírozandó. Ki a hajléktalan? Nekem van egy tanár ismerősöm, aki két kislányt nevel, a feleségével boldogan élnek, kispénzű, de magukat fenntartani tudó magyar emberek. Ő bement egy hajléktalanellátó intézménybe, azóta hajléktalan, utána az állam normatívát fizet.

Tehát szintén a minisztériumok felé fordulva mondom, hogy amíg ez a rendszer semmilyen ellenőrzést nem igényel, ő egy hajlékkal rendelkező, sőt még egy vidéki kis nyaralóval is rendelkező tanárember, aki jelen pillanatban a rendszer szerint hajléktalan. Amíg ez így van, és amíg ezután normatívát fizet az állam, addig a valóban hajléktalanok számára nem fogunk tudni elegendő ellátást adni, tehát számos pontján – erre csak

figyelemfelhívásként szerettem volna kitérni – reformra szorul a rendszer, és egyetértek Vágó képviselőtársammal abban, hogy a visszavezetés a normális életbe egy fontos pont.

Ugyanakkor itt az országgyűlési képviselői énem ellentmond a polgármesteri énemnek, mert a polgármesteri énem, és ebbéli minőségemben hívtak ide, azt mondja, hogy miért a VIII. kerületnek kell más települések hajléktalanproblémáit megoldani. Az országgyűlési képviselői énem meg azt mondja, hogy egyébként gondoljuk át az egész hajléktalanellátást, mert felelőtlen és rossz, tehát ekképpen én nem szeretnék ebbe belemenni, hogy a VIII. kerület oldja meg a problémát. Történt arra kísérlet – pont valamelyik ilyen csoport részéről -, hogy elkérték az üres lakások listáját, szerintem ők ott rekedtek meg, amikor rájöttek, hogy nincs 180-nál több használható üres lakás a kerületben és van 2700 hajléktalan még mindig. Én értettem azt a szándékot, hogy akkor adjuk oda a hajléktalanoknak az üres lakásokat, csak még annyi sincs, amennyi hajléktalanunk van – úgyhogy ezek mind ilyen vakvágányok.

Még egy dologra szeretnék reagálni, és ilyen keretes rendszerben maradjunk a Bibliánál. Józsefváros Önkormányzata, meg a ki kit tart fenn. 1200 embert etetünk meg a népkonyhán minden nap. Nem tudom, hogy hány önkormányzat tudja magáról ezt elmondani Budapesten, hogy ennyi emberről gondoskodik, nem alkalomszerűen, minden nap. Ekképpen nekem kicsit sincs aziránt lelkiismeret-furdalásom, hogy a kerület erejét meghaladóan ne tennék meg mindent azért, hogy ezek az emberek ne legyenek kénytelenek a kukából étkezni vagy bárhonnán máshonnán. Tehát, amíg önök arra nem adnak választ, hogy hogyan nem fogja két hajléktalan férfi a Losonczi téren óvodás gyerekek szeme láttára élni a nemi életet, addig én párhuzamosan adok önöknek választ arra, hogy mit teszünk a hajléktalanellátásért. Szerintem ez a kettőnk közti pozíciókülönbség, ami nem közjogi pozíciót jelent, hanem helyzetbeli pozíciót, hogy én meg tudom válaszolni, hogy mit teszek az ellátásért, önök nem tudják megválaszolni, hogy mit tesznek a közterületek rendjéért. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Először Vágó Sebestyén, utána Rónaszékiné Keresztes Monika, majd pedig lezárnám a vitát.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm a szót. Egy-két gondolatot szeretnék tisztázni az elején, aztán pedig lenne egy kérésem a kormánypárti képviselők felé.

Az egy-két dolog az az, hogy Kocsis Máté képviselőtársamnak mondom, hogy szerintem abban senkinek nincsenek illúziói, hogy a hajléktalan személyek nagy része most deviáns életmódot folytat, vagy nem folytat deviáns életmódot; itt most nem az a kérdés, hogy deviáns életmódot folytat-e, vagy nem, hanem az, hogy ezt a problémát kezelni kell.

Talabér Márta képviselő asszonynak a hozzászólására reagálnék. Én nem akarok vitát generálni, nem is lehet már rá, kicsit tisztességtelennek is tűnhet az, hogy ezt most mondom, de ha a kisebb önkormányzatok, illetve a kisebb települések akár társadalmi és lakossági szolidaritásból, akár önkormányzati intézkedések révén meg tudnák oldani ezt a problémát, akkor a VIII. kerületben nem lennének vidéki kistépelésekről érkező, illetve Tatabányán sem, ilyen környékbeli kisebb településekről érkező hajléktalanok. Ez csak egy ilyen zárójeles megjegyzés volt.

A kérésem pedig a következő. Azt szeretném kérni a kormánypárti képviselőktől, illetve a kormány képviselőitől, hogy továbbítsák ezt a frakciójuk, illetve a minisztériumok felé, ha az ellenzék részéről konstruktív megoldási javaslatok jönnek erre a komplex problémára. Ha olyan komplex megoldási javaslatokat teszünk le az asztalra, ami ezt a problémát, a hajléktalanság kérdését enyhítheti, illetve, ha valamilyen szinten javíthatja azt a rendszert, akkor azt kérném, hogy ehhez álljanak pozitívan és legyenek partnerek ennek a végrehajtásában. Köszönöm.

ELNÖK: Rónaszékiné Keresztes Monikáé a szó!

RÓNASZÉKINÉ KERESZTES MONIKA (Fidesz): Egyetlen mondattal szeretnék csak reagálni a húsvéti szentképpel kapcsolatos rendkívül cinikus felütésre.

Én javaslom önnek, mint Józsefvárosban született ember; én ott születtem, a gyerekkorom nagy részét ott töltöttem és a római katolikus templomban, a Szent József Plébániatemplomban Bajzáth Ferenc atya adott minket össze annak idején. És javaslunk egy látogatást ott, hogy a kerület hogyan segít hajléktalan-szentmisével, karöltve az önkormányzattal, naponta ételosztással ezt a problémát kezelni a mostani helyzetben. És én úgy érzem, hogy az ezzel való visszaélés, és pontosan ennek a szándéknak koncentráltan Budapesten legmagasabb színvonalú ellátása, és a legjobb szándékú hozzájárulás az egyház és az önkormányzat is, egyáltalán a törvényhozás részéről - ez nagyon csúnya dolog volt, úgyhogy ezt visszautasítanám.

Elnöki összefoglaló

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm minden egyes szereplőnek a részvételt, nagyon sajnálom, hogy kicsit személyeskedő hangnem lett úrrá itt a végén. Viszont abból a szempontból nagyon épületes volt a vita, hogy teljes mértékben a problémát különböző oldalról megnéző szervezetek, illetve képviselőik hogyan vélekednek. Abból a szempontból is talán hasznos volt ez a mai ülésünk, hogy megismerhettük minden egyes szereplőnek a hozzáállását, illetve véleményét, talán ez segíti a minisztériumot abban, hogy ebben a hajléktalanügyi stratégiában minél hamarabb lépni tudjunk. Itt látjuk a korlátokat, az anyagiakat igen, de a téma az továbbra is sajnos napirenden lesz, hiszen a hajléktalanok száma növekszik. A probléma úgy tűnik, ha egyes önkormányzatokban fókuszál, az az önkormányzatban élők nagymértékben frusztrálja, és ezért kellene országos szintű megoldást találni a helyzetre, talán olyat, ami nem a következményeket, hanem az okokat kezeli.

Még egyszer nagyon szépen köszönöm mindenkinek a részvételét.

Egyebek

Az egyebek napirendi ponthoz senki nem kíván szólni. Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 13 perc)

Vágó Gábor
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Turkovics Istvánné